Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 66 (1566) ♦ Субота, 12 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

Право на свободу слова...

Ми вже повідомляли, що 10 квітня відбулися парламентські слухання з питання «Свобода слова в Україні: стан, проблеми, перспективи». Відкрив слухання Голова Верховної Ради Олександр Мороз. Інформаційним виступом «Свобода слова як організуюча категорія демократичного суспільства, визначальний чинник його буття і розвитку. Український варіант» дискусію розпочав голова Комісії з питань законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктор Понеділко (скорочені виклади їх виступів вміщено у вчорашньому номері). А потім... Власне, з перших же подальших інформаційних повідомлень розпочалася дискусія, часом завуальована, а переважно — з відкритим забралом конфронтації.

(Закінчення на 3-й стор.).

Вимогливість має бути взаємна

Учора розпочала свою роботу сесія загальних зборів Національної академії наук України. В її роботі взяли участь Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, керівники уряду.

Із вступним словом та річним звітом про роботу НАН України виступив її президент Борис Патон. Стисло розповівши про те, над чим працювали кращі наукові сили нашої держави минулого року, про визначні досягнення і відкриття європейського та світового рівня, здійснені українськими вченими, Борис Євгенович детально зупинився на перспективах та проблемах, що потребують негайного розв'язання. Зокрема, економічна криза призвела до руйнування фундаментальної науки. А політика держави протягом останніх років стосовно науки вилилася в мізерне фінансування стратегічно важливих наукових розробок. Унаслідок цього розпочався відплив наукових кадрів з України.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПРОЦЕС ІДЕ

Глава держави прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Російської Федерації в Україні Юрія Дубініна. Під час зустрічі, що відбулася на прохання Юрія Дубініна, російський дипломат повідомив, що невдовзі він відбуде до Москви для детального опрацювання програми наступного візиту в Україну Віктора Чорномирдіна.

Як зазначив Леонід Кучма, з українського боку над підготовкою візиту активно працюють урядові структури, які вже мають чимало напрацювань.

Президент України також високо оцінив висловлену Борисом Єльциним готовність відвідати Україну. Леонід Кучма підкреслив важливість підписання великого політичного українсько-російського договору, що допоможе розв'язанню існуючих проблем, залученню потенціалу обох країн, насамперед у тих галузях, де є перспективи взаємовигідного співробітництва, яких, на думку Леоніда Кучми, є чимало, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Чекаємо на спікера — чарівну леді

Учора відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з Надзвичайним і Повноважним Послом Фінляндської Республіки в Україні Мартті Ісоаро.

Як повідомив пан посол, спікер фінляндського парламенту Рійтта Уосукайнен хотіла б скористатися запрошенням Голови Верховної Ради і відвідати Україну восени цього року.

Під час бесіди обговорювалися українсько-фінляндські міжпарламентські зв'язки. Підкреслювалося, що зустрічі депутатів обох держав мають стати регулярними. «Для нас дуже важливе запозичення досвіду Фінляндії», — підкреслив Олександр Мороз під час бесіди з послом.

Сьогодні — Міжнародний день авіації та космонавтики

У старій хорошій пісні є слова: «Чому я не сокіл?» Вони свідчать про давній порив у небеса. Пісню й досі співають, іноді — аж надто буквально і серйозно, що є, очевидно, ознакою вродженої меншовартості. Приміром, нещодавно промайнуло повідомлення: Україна цього літа покаже на Авіасалоні в Ле Бурже свої авіадвигуни та літаки вперше як окрема держава. У цих словах ніби світиться наївна радість: ось, мовляв, нарешті! От якби ще й Гагарін був наш — ціни б нам не було!

ПІСНЯ ПРО КРИЛА епохи високих технологій

Отак космічне стає комічним. А тим часом ці зітхання — зайві. Ми можемо спокійно, як рівні, пишатися Гагаріним чи тими американськими хлопцями, котрі вперше ступили на поверхню Місяця. Бо ми ніколи не були далекими родичами на всесвітньому космічному бенкеті. Навпаки, завжди серед іменинників і своєю славою ділилися з цілим світом.

Тому є нагода просто привітати нас усіх із сьогоднішнім святом — одним з небагатьох, за яке нам нема чого соромитися самих себе.

«Незалежна космічна Україна існувала і в часи СРСР» —так називається матеріал нашого оглядача Віталія Абліцова, вміщений сьогодні на 6-й сторінці.

ВІДМІНА СМЕРТНОЇ КАРИ «ДЕ-ЮРЕ»

На адресу міністра юстиції України Сергія Головатого надійшов лист від Генерального секретаря Ради Європи Даніеля Таршиса, в якому, зокрема, сказано про те, що Рада Європи вітає той факт, що після обговорення в Парламентській Асамблеї у січні питання скасування смертної кари, смертні вироки в Україні не виконувались.

Враховуючи чітке зобов'язання України скасувати смертну кару, а також негайно запровадити мораторій на виконання смертних вироків, пише Даніель Таршис, слід терміново формалізувати цей неформальний мораторій та прийняти законодавство про скасування смертної кари.

Кабінет Міністрів України готує проект рішення, згідно з яким інформація щодо виконання вироків не буде складати державної таємниці. Це, на думку Генерального секретаря Ради Європи, суперечить принципам мораторію на скасування смертної кари "де юре" і буде невдалим кроком уряду перед майбутнім обговоренням у Верховній Раді питання скасування смертної кари, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Врожай-97

Поле посадили на голодний пайок

— На період весняно-польових робіт господарства області забезпечені лише на 20 відсотків від потреби азотними добривами, на 30 — фосфорними, калійними — на 40 відсотків, — так прокоментував ситуацію начальник облуправління сільського господарства і продовольства Віталій Бистрицький.

(Закінчення на 2-й стор.).

Україна – Угорщина: поглиблюються міжпарламентські зв'язки

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв делегацію Державних Зборів Угорської Республіки на чолі з співголовою змішаної міжпарламентської українсько-угорської Комісії з питань забезпечення прав національних меншин Вілмошем Федором, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

У ході дружньої бесіди відбувся широкий обмін думками з приводу нинішнього стану українсько-угорського співробітництва у вирішенні питань, що стосуються національних меншин. З цією метою створено спеціальні робочі групи, які й займаються такими проблемами. На думку Олександра Мороза, на прикладі становища угорської меншини в Україні та української в Угорщині пощастило виробити модель, яка може бути застосована й при розв'язанні питань, що стосуються й інших меншин.

Керівник делегації передав Голові Верховної Ради щирі вітання від Голови Державних Зборів Угорської Республіки Золтана Гала. Наші парламенти, наголосив Вілмош Федор, провели велику роботу як з метою налагодження загальних двосторонніх зв'язків, так і у створенні угорсько-української Комісії з питань забезпечення прав національних меншин. Це може бути зразком і для інших країн. Адже такої моделі не має жодна держава Європи.

Вілмош Федор повідомив, що 26 квітня угорський уряд у Будапешті передасть будинок культури українській громаді. Ми б хотіли, сказав він, щоб такий будинок функціонував і для угорської громади у Києві. Олександр Мороз сказав у відповідь, що з боку українського парламенту буде звернення до міської влади з рекомендацією відкрити такий будинок. Він висловив упевненість, що це прохання буде задоволено.

Як узаконити майно спілок

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв голову Спілки композиторів України Михайла Степаненка, голову Спілки художників України Володимира Чепелика та першого заступника голови ради Спілки письменників України Володимира Дрозда на їхнє прохання. Було обговорено актуальні проблеми діяльності творчих спілок, деякі питання законотворення. Зокрема, йшлося про підготовку до другого читання Закону України «Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього СРСР в Україні».

Партії закликають до компромісу

Відбулося засідання консультативно-дорадчої наради політичних партій при Верховній Раді, на якому була обговорена ситуація з прийняттям закону «Про вибори народних депутатів України».

Усі промовці зійшлися на тому, що закон необхідно терміново приймати. Вони погодилися з думкою Валерія Мішури, голови тимчасової спеціальної комісії з доопрацювання проекту закону, що в деяких випадках можна піти на певний компроміс, зокрема — знизити бар'єр для партій до 3 відсотків, у мажоритарних округах вибори проводити у два тури тощо.

Учасники наради прийняли заяву, в якій засуджуються спроби заблокувати прийняття нового виборчого закону.

Врожай-97

Поле посадили на голодний пайок

(Початок на 1-й стор.).

Саме нестача добрив і привела до ВАТ «Житомирагрохім» керівника сільгосппідприємства «Перемога» Ємільчинського району. Голова правління акціонерного товариства Аркадій Павліченко, коли почув, що «Перемога» вже забрала добрива, які належать їй за держконтрактом за зерно, лише руками розвів... Голові КСП самому доведеться «шукати варіанти».

Гостру потребу в добривах відчувають також сотні інших поліських господарств. Площі під зерновими та врожаї з них невеликі, тож куцише й авансування під держконтракт. Але від цього потреба в добривах така сама. Загалом по області внесення мінеральної поживи в діючій речовині на гектар скоротили з 227 кілограмів у піковому 1989 році до 35 кілограмів у минулому. Але ця й так тривожна середня цифра приховує разючий контраст між Лісостепом і Поліссям. Найвищі врожаї в Попільнянському районі — торік тут було внесено по 118 кілограмів діючої речовини на гектар, у Бердичівському —по 109 кілограмів. Натомість у ряді поліських районів — по 11—13 кілограмів. А якщо одержані від «Житомирагрохіму» добрива розділити на площу, яка потребувала підживлення в Коростенському районі, то на гектар припаде лише по чотири кілограми діючої речовини. Виходить, не тільки погода винна, що неврожаї! Ускладнює становище й те, що не всі господарства навчилися справді ефективно використовувати мінеральну поживу. Відтак затрати не завжди окуповуються, а борги перед «Житомирагрохімією» — близько 14 мільйонів гривень. Це рикошетом б'є по господарствах, які чітко дотримуються договорів.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Парламентська хроніка

Суддя скаже, чи ви «Бонапарт», чи лише бухгалтер Берлага

Ранкове і денне засідання 11 квітня

Після оголошення депутатських запитів парламентарії приступили до розгляду законопроекту про психіатричну допомогу, який, як зазначалось у багатьох виступах, давно спізнився. Адже надання психіатричної допомоги населенню і досі регулюється інструкцією майже десятирічної давності, а не законом. І це за того, що кількість психічно хворих в Україні зростає, а лише тих, кого взято на облік, понад мільйон чоловік.

Уже сам перелік імен авторів законопроекту, відомих в Україні психіатрів (Кузнецов, Глузман, Рябокляч, Насінник та інші), певним чином гарантує врахування у законі міжнародних норм захисту психічно хворих.

Власне, так воно і сталося. Основний доповідач, Василь Костицький, зазначив, що законопроект передбачає норми, які унеможливлюють тиск на систему подання допомоги психічно хворим з боку сторонніх осіб і органів. А головним, навіть революційним нововведенням цього проекту названо механізм судового притягнення до примусового лікування. Тобто лише суд, за наявності висновку лікарів, може визначити, чи потребує громадянин примусового лікування у психлікарні.

Профільна Комісія з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства, від імені якої виступила народний депутат, лікар за фахом Ніна Марковська, загалом підтримала цей законопроект за умови, що лікування психічно хворих має бути безплатним і фінансування цього виду медичної допомоги буде передбачено в бюджеті окремим рядком.

Проти судового механізму визначення доцільності чи недоцільності лікування від психічного захворювання громадян не заперечив жоден з народних депутатів, які задавали запитання або виступали з цього приводу. Очевидно, кожен з них пам'ятає свавілля тоталітарної доби, коли таврo психічно хворого було інструментом у боротьбі з вільнодумцями.

Депутати тільки намагались уточнити механізм судового розгляду цього вкрай делікатного питання і сходилися на тому, що, скажімо, судове рішення потрібне для первинної госпіталізації хворих і недоцільне для тих, хто має першу і другу групу інвалідності або страждає на психічні розлади.

Однак кардинальну незгоду висловив Владислав Носов, який заявив, що цей законопроект антиконституційний, бо згідно із положеннями Основного Закону навіть суд не може обмежити права і свободи психічно хворих. «А який же тоді вихід ви пропонуєте? — допитувався доповідач Василь Костицький. — Якщо не прийняти цей прогресивний закон, діятимуть старі норми, передбачені лише інструкцією. А вони справді порушують права і свободи громадян».

Ще більше зауважень до законопроекту народні депутати висловлювали з огляду на вимоги громадської організації родичів психічно хворих «Надія», котрі стосувалися насамперед соціального захисту і самих хворих, і їхніх сімей. Судячи з усього, саме той аргумент, що не враховані пропозиції «Надії», і зіграв вирішальну роль під час голосування за законопроект. Прийняти його в першому читанні не вдалося, документ повернули на доопрацювання і винесення на повторне перше читання.

Після цього парламент приступив до розгляду законопроекту про внесення змін до статей 19-ї і 64-ї Закону України «Про пенсійне забезпечення» та проекту постанови про виконання законодавства України про пенсійне забезпечення.

Розглядаючи питання поліпшення пенсійного забезпечення наших громадян, народні депутати спочатку запропонували два законопроекти. Депутат Анісімов —внести зміни до статей 19-ї і 64-ї закону про пенсійне забезпечення, а група депутатів-соціалістів (Степанов, Чупахін, Марковська та інші) — проект постанови про виконання законодавства про пенсійне забезпечення. Пропозицією Леоніда Анісімова передбачається підвищення пенсій, скасування зрівнялівки в цьому питанні, встановлення залежності розмірів пенсій від трудового стажу та віку, а коли точніше —встановлення вартісної величини розміру мінімальної пенсії за віком 70,6 грн., тобто відповідно до межі малозабезпеченості. Забігаючи наперед, скажу, що саме цей закон у першому читанні і було підтримано.

Насамкінець депутати не підтримали пропозицію Президента України до закону «Про внесення змін до Закону України "Про вивізне (експортне) мито на живу худобу і шкіряну сировину" та про впорядкування роботи тимчасових депутатських комісій Верховної Ради.

Цього ж дня парламент ратифікував низку угод про взаємне сприяння і захист інвестицій між урядом України та урядами Австрії, Ірану, Індонезії тощо. А також низку торговельних угод, угод про економічне, технічне, торговельно-економічне співробітництво.

Анатолій БЕНЬ.

Вимогливість має бути взаємна

(Початок на 1-й стор.).

Тривогу з приводу важкого становища в науці висловив і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Зазначивши, що в залі зібралися ті, хто є окрасою і цвітом нашого народу, Олександр Олександрович підкреслив, що вимогливість між представниками науки і державою має бути взаємною. А нині кращі наукові розробки часто використовують закордонні замовники, які фінансують ці проекти. Тобто відбувається те саме, що і в промисловості, де найкращі підприємства працюють на закордон на невигідних умовах. А в Україні навіть не знають про нові наукові відкриття, технології, як і не бачать товарів, випущених кращими вітчизняними виробниками.

Щоб змінити ситуацію, держава повинна дбати про науку. Тому Олександр Мороз наголосив, що він особисто відстоюватиме позицію збільшення обсягів фінансування науки під час прийняття бюджету. Верховна Рада України, у свою чергу, готова прийняти закони, які сприяли б розвиткові науки, а отже, й економічному прогресові в державі.

Проблеми нинішнього становища НАН України порушували у своїх виступах також представники уряду та науковці.

Василь ТУГЛУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

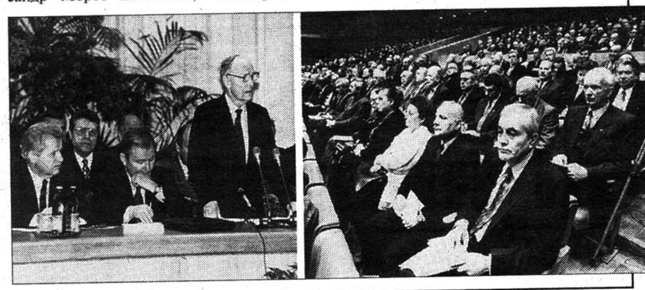

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

10 квітня 1997 року відбулося засідання Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України, на якому розглянуто питання, пов'язані з підсумками виборів народного депутата України замість вибулого у Волноваському виборчому окрузі № 148 (Донецька область), що їх було проведено 2 березня 1997 року (повторне голосування — 16 березня).

За результатами повторного голосування окружна виборча комісія прийняла рішення вважати тут обраним народним депутатом України Іванова В. Г., який одержав 55,8 відсотка голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

Розглянувши документи окружної комісії та інші матеріали, Центральна виборча комісія відповідно до статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» зареєструвала народним депутатом України Іванова Валерія Геннадійовича.

На засіданні Центрвиборчкому також було розглянуто ряд інших питань, зокрема, щодо призначених раніше у деяких виборчих округах повторних виборів та виборів замість вибулих народних депутатів України. Там обласні ради не утворили окружних виборчих комісій, що унеможливило здійснення виборчого процесу. Відповідно до положень прийнятого 5 березня 1997 року Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України», повторні вибори та вибори замість вибулих депутатів не призначаються за один рік до наступних чергових загальних виборів народних депутатів України, які згідно із Конституцією України мають відбутися у березні 1998 року. Таким чином, до проведення виборів нового складу Верховної Ради України повторні вибори та вибори замість вибулих народних депутатів України поточного скликання Верховної Ради України Центрвиборчкомом призначатися не будуть.

Вів засідання заступник голови Центральної виборчої комісії В. Кирненко.

Іван ДМИТРЕНКО, Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

Право на свободу слова...

(Початок на 1-й стор.).

Народний депутат Володимир Алексеєв твердив, що у прагненні обмежити тематику й спрямованість виступів ЗМІ влада чинить економічний та адміністративний тиск. Широко практикується така форма тиску й приборкання неугодних, як відлучення від поліграфічних послуг. Досить звичними стають факти залякування, побиття, а то й убивства журналістів. Стає дедалі очевиднішим застосування до засобів масової інформації жорстких ідеологічних шаблонів, які є прихованою формою політичної цензури. І навів ряд фактів.

Ні, політичної цензури у нас немає, заперечив міністр інформації Зиновій Кулик. Та змушений був визнати: «Але це зовсім не означає, що українське суспільство може бути задоволене тим рівнем свободи слова, якого воно досягло, і що всі громадяни мають реальну можливість сповна скористатися своїм конституційним правом».

Про причини незадовільного стану свободи слова в Україні досить аргументовано й чесно сказав професор Львівського університету Володимир Здоровега: «Публічна свобода слова немислима без відповідної економічної бази, без удосконалення законів і політичної волі втілювати їх у життя, без відповідного професіоналізму журналістів. Усі ці чинники взаємопов'язані. І не слід думати, що можна мати сильну пресу при зруйнованій економіці, а високий клас журналістики — при незахищеності журналістів». Саме ці чинники й визначають нині рівень української преси, а відтак і свободу слова в суспільстві.

Характерним у цьому плані був виступ голови комітету захисту свободи слова Спілки журналістів України Ігоря Лубченка: «У ці хвилини у 18 районних судах наші колеги доводять своє право на свободу слова і незалежність думки. Коли аналізуєш позови до ЗМІ, то складається враження, що найбільше, кому не потрібна незалежна преса України, то це виконавчим органам і парламентаріям. Ось погляньте: міськрада намагається злупити з редакції 100 мільйонів доларів, а народні депутати виставляють позови на десятки мільйонів гривень».

І далі продовжував: «Президент Франції Міттеран також одного разу вдався до захисту в суді. Але компенсацію зажадав у розмірі ... одного франка. Бо для нього важливо було встановити істину, а не набити власну кишеню за рахунок співгромадян. Тоді як наші позивачі, за визнанням суддів, і не криються зі своїми намірами: або закрити «надто вільне» видання, або прибрати його до своїх рук. Отже, йшли від монополії на пресу однієї партії, а до чого прийшли? Порочне коло замкнулося...»

Слова письменника Володимира Дрозда змушують замислитися: «Нині в Україні видається на душу населення чи не найменше книг порівняно з іншими колишніми радянськими республіками. А про українську книгу годі вже й говорити...

Найстрашніше — знищено книгоносні артерії України, які раніше пульсували по всій території. Комерсантам продано за безцінь книжкові бази, продаються книгарні й кінозали, знищується матеріальна основа культури великого європейського народу».

Факти адміністративного переслідування за критику та інакомислення, яке видається за «антидержавництво», навів у виступі заступник головного редактора газети «Сільські вісті» Іван Бокий. «Свобода слова не повинна бути лише гаслом, таким собі ритуальним заклинанням. Вона може діяти лише як реальна сила. Без неї демократії не буває, як не мислиться без неї і вільна людина», — наголосив він.

Журналістка Ірина Погорєлова висунула пропозицію про законодавче закріплення статусу незалежного журналіста.

Тривогою за українську пресу прозвучав виступ редактора газети «Проскурів» Світлани Кабочинської: «Дізнавшися про слухання у Верховній Раді, я злякалася. Бо торік тут відбулися слухання про освіту, після чого майже перестали платити педагогам зарплату, а становище в українській освіті набагато погіршилося...

То невже, за аналогією, у нас зникнуть й останні залишки свободи слова? Чи не стане зовсім на коліна українська преса? Чи не перетвориться, незахищена державою, на наймичку, яку можна буде при нагоді використати, а потім кинути, як непотріб?»

Багато слушних думок та пропозицій висловили й інші учасники слухань. Підсумовуючи результати, Голова Верховної Ради Олександр Мороз зазначив, що розмова вдалася й повинна дати відчутну віддачу. Про великий інтерес до теми слухань свідчить те, що для виступів записалося понад 60 чоловік, більше 20 із них змогли викласти свої позиції.

Характерно, що до проблеми свободи слова в Україні дослухаються й за межами нашої держави. Свідченням чого стала участь у слуханнях фахівців зі США. Професори з питань конституційного права та питань права у галузі засобів масової інформації Ден Фарбер та Пітер Мезг розповіли, яким чином у США забезпечується свобода слова, що з набутку Америки варто запозичити, а чого слід уникати.

На слуханнях прийнято рекомендації, в яких наголошується на необхідності послідовного й комплексного розв'язання проблематики свободи слова та інформаційної діяльності в Україні.

Продовження теми — точка зору комісії Верховної Ради України

А ТУРИСТИ НАМ ПОТРІБНІ

Учора було опубліковано статтю першого заступника голови Держкомтуризму Бориса Вихристенка — відповідь на інтерв'ю голови нашої комісії Олександра Яковенка. Це й змусило нас висловити точку зору комісії, а не тільки її голови.

Те, що в «королівстві» першого заступника голови Держкомтуризму все чудово, нам відомо давно. От тільки халепа: успіхи в туризмі «за Вихристенком» та в туризмі по-державному — це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці. Може, голова Комісії розповів би про це і на колегії Держкомтуризму, що відбулася в лютому, якби його туди запросили. До речі, в роботі колегії брав участь один із нас — голова підкомісії з туризму народний депутат України М. Чурута. Він дав Комісії ВР вичерпну інформацію. Про наше бачення ситуації йому, одному з розробників Закону України «Про туризм», сказати не дали — пан Вихристенко не надав слова. Це можна розцінювати тільки як дискредитацію профільної комісії Верховної Ради України. Довелося народному депутатові взяти слово самому. Та його навряд чи почули. Бо за місяць до цього комісія отримала документ із Держкомтуризму з інформацією «Про стан справ щодо реалізації Закону України «Про туризм».

Ось лише кілька цитат звідти: «Як свідчать численні позитивні відгуки з місць,... Закон України «Про туризм» з великим ентузіазмом сприйнятий у трудових колективах галузі», «на виконання закону в визначені терміни розроблено програму розвитку туризму в Україні до 2005 року», «втілено в життя систему інформації та реклами», «створено фонд розвитку туризму», і насамкінець висновок: «у цьому році туристична галузь працює стабільно, нарощуючи темпи зростання обсягів туризму».

Жодної проблеми, жодного гострого кута. І так на п'яти сторінках «одобрямс», «одобрямс». Усе гаразд... І якби не дата на документі, ми подумали б, що він з епохи застою.

В інтерв'ю «Понеділок починається... вчора» не ставилося завдання «уколоти» пана Вихристенка та інших керівників Держкомтуризму. Голова Комісії хотів ще раз привернути увагу фахівців до проблем галузі, що є і, мабуть, ще довго будуть і за нинішніх керівників, і за їх наступників. І завдання керівництва Держкомтуризму не вступати з нами в газетну полеміку, а розв'язувати складні проблеми галузі. Так, не було закону «Про туризм». Але сьогодні він є. Верховна Рада надала комітетові правове поле, з допомогою якого, як сподівалися депутати, виростуть корпуси нових готельних комплексів, південних курортів. Ми допомогли Держкомтуризму зупинити розкрадання галузі горе-комерсантами, котрі день за днем виривали шматки з туристичного пирога, постійно обкрадаючи державу. І члени Комісії, і її голова багато зробили для запровадження ліцензування туристичної діяльності, залишивши тим самим державі не тільки контрольний пакет туристичних акцій, а й давши змогу повсякчас контролювати стан справ у галузі.

І дуже шкода, що перший заст. голови Держкомтуризму, який, за відсутності голови комітету, вже вісім місяців стоїть на капітанському містку галузі, не зміг чи не захотів розділити наші тривоги.

Акцентувавши увагу на тому, що він приніс нам у Комісію на блюдечку готовий законопроект «Про туризм», Борис Іванович Вихристенко забув головне: що має не звинувачувати законодавців, а вершити дану йому силою закону виконавчу владу. А на блюдечках, тарілочках і тацях в комісії Верховної Ради різних законопроектів приносять безліч. Однак мало законів можуть похвалитися такою долею, як закон «Про туризм». О. Яковенко, як голова комісії, раз по раз скликав «круглі столи» і наради (яких Держкомтуризм уникав), вів переговори з експертами, директорами турфірм та правниками. Більш як місяць, щоденно (у відпускний період) доробляла законопроект робоча група під керівництвом народного депутата України М. Чурути. Так, Комісія усунула багато спірних пропозицій Держкомтуризму. Задля інтересів держави. Можливо, при цьому ущемили декого із службових осіб комітету, які лобіювали інтереси певних туристичних кіл.

Нам щиро шкода тих, хто на всю країну пишається двома готелями: «Дніпро» і «Київська Русь», які, на думку Вихристенка, відповідають світовим стандартам. Вони просто кращі зпоміж гірших. І єдине, що в них справді відповідає світовому рівню, — це ціни. Варто відкрити довідник по готелях, наприклад, Рима, де сім п'ятизіркових і 88 чотиризіркових готелів, як усе стане ясно. І жодних суперечок. І жодних дискусій, на кшталт тієї, що треба сьогодні орієнтуватися не на успіхи АТ «Супутник». А на чиї? На «Укрпрофтур», на «Укрзовніштур»? То в них ті самі проблеми й болі. А робити політику на крихітних фірмочках не по-державному.

Твердження, що «всупереч старанням О. Яковенка закон "Про туризм" прийнято», викликає в членів нашої комісії подив. Адже добре була відома позиція нашої комісії.

29 грудня 1994 року проект закону «Про туризм» надійшов з Кабміну до Верховної Ради. За місяць його було підготовлено комісією до першого читання. 6 лютого постановою Президії ВР було винесено на розгляд сесії, а 6 червня законопроект прийняли в першому читанні. Після цього всіх депутатів і секретаріат комісії було мобілізовано на доопрацювання законопроекту. 15 червня і 11 липня комісія провела свої засідання з цього питання. Все було підготовлено. І 15 вересня, в перші дні після парламентських канікул, Верховна Рада України прийняла закон у другому читанні.

Депутати свідчать: за три з половиною роки роботи нашої комісії Держкомтуризм не вніс до Верховної Ради жодної конструктивної пропозиції, жодної поправки до основоположних законопроектів. Не є винятком і пакет документів нового податкового законодавства. Комітет самоусунувся від розв'язання цих проблем — чи не тому керівники турфірм передусім поспішають до нас в комісію за допомогою і порадою?

Ми робили, робимо й робитимемо все можливе, щоб урятувати і відродити туризм в Україні.

Хочеться вірити, що нашими соратниками в комітеті будуть молоді, тверезомислячі люди, які вміють бачити перспективу галузі.

Народні депутати України: Олександр ЯКОВЕНКО, голова Комісії з питань молоді, спорту і туризму; Володимир ЧЕРЕПКОВ, заступник голови комісії; Михайло ЧУРУТА, голова підкомісії з туризму; Юрій СИЗЕНКО, секретар комісії; Микола БИЧЕНКО, член комісії.

У номер

● *Харків*

Навесні — облігація, восени — зерно

Ідея проведення сільськогосподарської позики — не нова. На Харківщині вона становитиме близько 10 мільйонів гривень, що не більше 6—7 відсотків від потреб галузі. Планується випустити 40 тисяч облігацій вартістю 255 гривень кожна. Їх продаж закінчиться наприкінці весни. Гарантом погашення облігацій від імені обласної ради виступає держадміністрація. І коли все станеться саме так, як задумано, то восени кожну облігацію буде забезпечено тонною сортової пшениці.

● *Чернігів*

Том, в якому «живуть» земляки

Київське товариство «Чернігівське земляцтво» представило гарно виданий том-календар на 1997 рік. У ньому подається понад чотириста персоналій земляків —вихідців із Чернігівщини, а також усі народні й заслужені діячі краю.

На звороті аркушів календаря — поради відомих цілителів, теж чернігівців, Наталії й Данила Зубицьких, етнографічні розповіді провідного народознавця України Миколи Ткача. Упорядкував і представив календар письменник Олександр Деко.

● *Дніпропетровськ*

Чий хліб смачніший?

Численні гості міста з близького і навіть далекого зарубіжжя запевняють, що смачнішого хліба їм ніде більше не доводилося куштувати. Дніпропетровський хліб купляють додому як гостинець. І завжди це буханці підприємств акціонерного товариства «Хліб». Його генеральний директор Анатолій Суховерхий пояснює: «Річ —у кваліфікації та майстерності пекарів наших хлібозаводів, у багатому асортименті хлібобулочних виробів». Справді, вироби безлічі мініпекарень, виготовлені за імпортною технологією, явно поступаються традиційним вітчизняним. Це вже зрозуміли всі.

● *Донецьк*

Пасажирів більшає. Рейси довшають

Компанія «Авіалінії Донбасу» вперше в регіоні почала продаж квитків до Тель-Авіва. Щоправда, особливого ажіотажу навколо рейсів, що виконуються ізраїльською компанією «Ель-Аль» із Сімферополя, нема! Придбання квитків здійснюється лише за відкритою візою. Втім, як повідомили у виробничному відділі авіакомпанії, кількість пасажирів у I кварталі 1997 року зросла на третину, порівняно з таким самим періодом минулого року. На початку 1997-го «Авіалінії Донбасу», знову-таки першими в області, освоїли маршрут до Йорданії. А наступного літа клієнти матимуть змогу придбати квитки до Магадана й Петропавловська-Камчатського просто в Донецьку, а до московського аеропорту «Домодєдово» літаки відправлятимуться двічі на тиждень.

Володимир ПРИТУЛА, «Голос України»

Прем'єрська пісня на два голоси

Коментар тижня

Депутати Верховної Ради Криму за останні три роки поміняли п'ять керівників кримського уряду. Цей тиждень може додати шостого. Та чи стане Аркадій Демиденко, нинішній кримський прем'єр, з префіксом «екс», тепер залежить від Леоніда Кучми.

Минула середа знову загострила стосунки між урядом і парламентом автономної республіки і додала головного болю офіційному Києву. Попри прямі і непрямі натяки і рекомендації зі столиці, Верховна Рада Криму з демонстративною одностайністю відправила у відставку Раду міністрів автономії та її главу Аркадія Демиденка. Голова місцевого парламенту Анатолій Гриценко переконав депутатів, що Президент дав на це згоду.

У лютому ВР Криму вже намагалась усунути А. Демиденка та очолюваний ним уряд, аргументуючи це їхньою неспроможністю навести лад в економіці і соціальній сфері автономної республіки. Тоді Президент України не дав своєї згоди, більше того, зупинив дію відповідних постанов кримського парламенту і подав їх на розгляд Конституційного суду. Як пояснив представник Президента в Криму Василь Кисельов, не час міняти уряд, коли на півострові така складна соціально-економічна ситуація. Він же головною причиною боротьби за керування виконавчою гілкою влади в Криму назвав намагання певних сил узяти під свій контроль майбутній процес приватизації кримського санаторно-курортного комплексу. Саме тоді ВР Криму оголосила недовіру Раді міністрів.

Як сказав віце-голова кримського парламенту Анушаван Данелян, відставка уряду Криму стала логічним продовженням оголошення йому вотуму недовіри, оскільки Рада міністрів понад два місяці перебувала у непевному, «підвішеному» стані. Коментуючи журналістам останні рішення ВР автономії, він заявив, що призначення нового прем'єра і формування нового уряду дозволить стабілізувати ситуацію в Криму. А. Данелян вважає, що Рада міністрів Криму має формуватися на принципах професіоналізму, він не сумнівається у професіоналізмі, досвіді та знаннях Анатолія Франчука, якого абсолютною більшістю голосів кримських парламентаріїв у середу було призначено новим прем'єр-міністром автономії.

За словами віце-голови, призначення А. Франчука не пов'язане з тим, що той є близьким родичем глави держави, хоча «на користь республіці цей чинник можна було б використати», навіть попри те, що «на ньому дехто спекулює».

А. Франчук має великий досвід роботи в кримських урядах В. Курашика, Б. Самсонова, Ю. Мєшкова —Є. Сабурова і в тому, який він сам очолював протягом 1994-95 рр. Одразу після нового призначення, виконуючи дану депутатам обіцянку, він розпочав консультації з керівництвом місцевого парламенту і лідерами фракцій. За словами А. Франчука, у нього буде багато роботи, бо за півтора року його відсутності «Крим упав так низько, що далі просто нікуди падати».

Аркадій Демиденко відразу ж назвав рішення про відставку незаконним. Він послався на телефонну розмову з Президентом, який пообіцяв підтримку нинішньому уряду Криму і рекомендував спокійно працювати. За словами А. Демиденка, В. Горбулін, Є. Кушнарьов і В. Яцуба теж назвали це рішення неправомірним. На своєму надзвичайному засіданні Рада міністрів автономної республіки ухвалила звернення до глави держави з проханням належним чином відреагувати на постанову Верховної Ради Криму про відставку прем'єра та уряду.

Але, як стало відомо від працівників апарату кримського парламенту, його голова поки що не підписав цю постанову і чекає реакції Києва. А Президент не може відреагувати, доки не отримає всі офіційні документи. В результаті республіканський уряд не може на повну силу працювати, а черговий конфлікт на «кримському олімпі» загрожує вихлюпнутися за межі кількох адміністративних будинків у Сімферополі. Напередодні курортного сезону це може обернутися економічними втратами.

Згідно зі статтею 136 Конституції України, кримський парламент може звільнити чи призначити голову Ради міністрів Автономної Республіки Крим лише за погодженням з Президентом держави. Чи була така згода Л. Кучми на відставку А. Демиденка та очолюваного ним кримського уряду? Це питання на цьому тижні кожна із зацікавлених сторін намагалася трактувати по-своєму.

Дисципліна тижня

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Обіцяли, буде цікаво...

У четвер у редакції озвався телефон:

— Запрошуємо вашого кореспондента на засідання Комісії Верховної Ради з питань соціальної політики та праці. Будемо розглядати пропозиції Президента до закону «Про індексацію грошових доходів населення». Запрошені представники профспілок, уряду. Розмова обіцяє бути цікавою.

Як не піти — йду, звичайно. Читачам же інтересно буде знати, що там навколо тієї індексації діється. Приходжу. У кабінеті голови комісії бачу чимало людей. Урядовці, профспілкові діячі, журналісти... А де ж народні депутати — члени комісії? Бачу трьох. Із п'ятнадцяти. У решти — інші справи, певно, важливіші.

Засідання, звичайно, не відбулося.

Так і живемо.

Дошка пошани

У нас слони не теляться

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик дулом нагана водить по мапі, об'єднує у новоспечений союз Росію й Білорусь...

—Юзику, тут мер Москви Юрій Нужников хоче «узнать мнение народа»...

—Ну?!

—Не ну, а Нужников цікавиться, як ти оцінюєш російсько-українські відносини?

—Ага, їхній цікавій Варварі носа відірвали!

—Та ти слухай, навіть поради роздає: «Я бы на месте Украины прислонился к России...»

—Те, так у нас же слони зроду-звіку не водяться! Нехай Ангола яка-небудь до них і прислоняється...

Тук-тук!

— Чув? У Ради міністрів Криму дві голови!

— Невже від сусідського орла?

— Та бог милував: є й свої без царя в голові.

— Ти про кого?

— Та про царя ж!

— Викинь ти його з голови!

— Пробували! Кримські парламентарі, бачу, теж пробували, а він, гад, усе одно повертається. О, знову, чуєш: «Тук-тук!»

Трактор, який гуляв сам по собі

Читачу, твої дії у разі нападу некерованого трактора Т-150Г з культиватором позаду? Зупиниш двигун поглядом, закидаєш пляшками з запалювальною сумішшю чи дременеш, змусиш переслідувати себе, заманюючи залізного супостата на мінне поле, у стовп, у сторожку на белебні?..

Сторож села Немиринці (Городоцький р-н, Хмельниччина) Іван Бабійчук радить вибирати останній варіант. Скажу по секрету: варто прислухатися до його цінних протитракторних вказівок. І ось чому! Недавно, зачувши підозріле, невдоволене сирітським життям ревище, Іван Бабійчук прожогом вискочив із будівлі надвір. Своїм маневром сторож збив з пантелику розпашілу до розлючості машинерію. Та усіма своїми розсупоненими ста п'ятдесятьма кінськими силами протаранила сторожку, не втрималася на ходу і... відкинула гусениці. Бабійчук, озираючись по боках (не дай боже, навздогін трактору кинувся ще й зернозбиральний «Джон Дір»), з острахом підійшов до трактора, який ще булькав і бухикав. Бабійчук сподівався на теплу зустріч із героєм широкополих до культивованості ланів. Але потиснути мозолисту, скроплену буряківкою руку не вдалося. Водія ніде не було: ні в кабіні, ні в кюветі.

Тоді Бабійчук вирішив самотужки з'ясувати: звідки ж прикотилося на його голову оце залізне щастя... Йти горами і долинами по сліду-колії прийшлося довго. На землях третього і сусідного району в селі Жучківці стало ясно: трактор позбувся свого 55-річного машиніста Петра Бартишевського, який був напідпитку. Отож, Т-150Г рвонув собі, куди фари світять. Дивом тракторист залишився

живим, хоч і з добре пом'ятими ребрами... Нині Бартишевський приходить до тями, Т-150Г — на ремонті, сторож Бабійчук — ділиться досвідом із сусідами, як приборкувати гусеничні «самохідні» трактори...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Слово-зброя у лицарів права

Ініціатива тижня

У ЛЬВІВСЬКОМУ інституті внутрішніх справ відбулася міжвузівська науково-практична конференція «Проблеми функціонування державної мови в Україні та методика її викладання у навчальних закладах системи МВС».

Відомі учені, які брали участь у дискусії, зазначили сам факт проведення такої конференції у рамках силової структури як явище небуденне.

— Досі юридичного підтвердження у законодавчих актах не одержала вимога про володіння мовою не на побутовому, а на професійному рівні, — наголосив у своєму виступі ректор Інституту внутрішніх справ Віктор Регульський.

Він закликав колег не нарікати на «несвідоме українство», а братися за велику освітню роботу. А така робота триває в інституті, де навчаються студенти з усіх регіонів України, зокрема і російськомовних. Мовна професійна культура є тут «законом», обов'язковим до виконання. І впроваджується вона не на рівні наказів, а на грунті комплексного виховання громадянських переконань.

— Суверенізація України, як і мовна суверенізація, —це процес, а не акція, — говорив професор Львівського держуніверситету, голова львівської «Просвіти» Роман Лубківський.

Про свій внесок у цей процес доповіли науковці Львова і колеги із східних областей. Теми доповідей говорять самі за себе: «Державна мова і національний обов'язок юриста», «Курс ділової української мови у системі гуманітаризації вищої технічної освіти», «Культура ділового мовлення правників. Сучасний стан і проблеми нормалізації».

Оскільки конференцію заініціювали представники силової структури, то і погляд на проблему й шляхи її розв'язання були своєрідними. Культура мови і її захист — то справа офіцерської честі і дисципліни, не інакше. Зокрема таким критерієм послуговуються керівники УВСУ в Чернігівській області. Про це говорив на прес-конференції начальник інспекції по особовому складу Ігор Куц.

Воістину, у лицарів права слово є діло.

Львів.

«На здар!» — я чую впродовж усього життя

Пам'ять тижня

У МАНЬКІВСЬКОМУ районі Черкаської області Михайла Сергійовича Скакуна знають усі. Майже три десятиліття працював він у районній газеті. Але найближчі люди знали, який тяжкий шлях довелося пройти йому, шістнадцятирічному хлопцеві, по воєнних шляхах палаючої Європи. Потрапивши у 1942 році на каторжні роботи до Німеччини, він за спробу втекти опинився в концтаборі, де одержав номер в'язня 35415. Дахау, Заксенхаузен, Бухенвальд — три роки страждань, мук, смертельного жаху.

«Оглядаючися нині назад, — ділиться Михайло Сергійович, — я думаю: як могли ми, по суті, ще діти, пережити те суцільне божевілля, криваве пекло, вчинене фашистами на землі?!..

... У липні 44-го мене переправили до міста Шонебек, де був філіал Бухенвальдау, а через місяць —до Ашерслебена, де я став уже номером 73640.

Одного разу вночі в'язень-поляк спробував утекти і відразу був застрелений охороною. Всіх нас, щоб більше залякати, змусили повільно пройти повз нещасного і подивитися на нього. Хто відвертався від закривавленого тіла, того відразу жорстоко били.

... До Ашерслебена наближався фронт. Коли над нами пролітали союзники, есесівці розбігалися врізнобіч, залягали, а ми стояли на дорозі і милувалися небом, затамувавши подих, дослухаючися до недалекого вже, як нам здавалося, подиху фронту. Однак нас посадили у вагони і повезли до Чехії. Не можу і нині без хвилювання пригадувати, як зустрічало нас населення. На кожній станції чи полустанку, де зупинявся ешелон, збиралося багато людей, і ми чули багатоголосе «На здар!». Нам передавали у вагони продукти, і ми, які зазнали нескінченних побоїв, знущань, принижень у таборах і ніколи не плакали, а лиш стогнали, від такої зустрічі і людської теплоти не могли втримати сліз...

А потім наш поїзд прибув у місто Ляйтмеріц, де на вугільних шахтах розташувався філіал концтабору Маутхаузен. Тут голодні в'язні жували вугілля і пояснювали, що воно поживне, з нього роблять маргарин.

... І знову, вже подовжений, наш потяг рушив у путь. І незабутнє, підбадьорливе «На здар!» підтримувало наш дух, а хліб, молоко, бутерброди, подаровані населенням, зміцнювали наші сили... Повірте, чеське «На здар!» я чую впродовж усього життя... З хвилюванням і вдячністю згадую своїх рятівників.

Записала Лідія ТИТАРЕНКО.

Сергій ВЛАД, журналіст

Мене не бачать — і це мінус, але не гонять — і це плюс

Призначення тижня

ПРЕЗИДЕНТ України Леонід Кучма протягом звітного тижня, схоже, здивував багатьох спостерігачів двічі: спочатку підписав відставку віце-прем'єра Віктора Пинзеника, а потім видав Указ про призначення на цю посаду колишнього голову правління КБ Приватбанк.

Утім, для того, хто слідкує за стрімким зростанням активів у Приватбанку і зміцненням його авторитету в банківських колах ближнього зарубіжжя, успішне сходження Сергія Тигіпка на владний олімп цілком зрозуміле. Донедавна його кандидатура фігурувала в числі ймовірних наступників голови правління Нацбанку. І небезпідставно, бо він, схоже, має повний набір чеснот, які в пошані зараз у прихильників економічних реформ: від працездатності до розуміння макроекономічних процесів, від уміння переконати співрозмовника до твердої позиції, що гроші з неба не падають, а за все треба платити. Чи вистачить усього цього для виконання його нових функцій, залежить передусім від їхнього змісту. Безперечно, Сергій Тигіпко в ролі віце-прем'єра, який переймається розв'язанням платіжної кризи між підприємствами промисловості, здатен набагато більше зробити, ніж Сергій Тигіпко, котрий реформує пенсійну систему держави. Безперечно, він почуватиметься набагато впевненіше за столом переговорів з іноземними кредиторами та інвесторами, ніж на трибуні парламенту. Його призначення не може не асоціюватися також із змінами в російському уряді, де Сергія Тигипка знають не з чуток. І це ще один його плюс. Одне слово, він — новий українець у кращому розумінні слова, тобто багатообіцяючий, перспективний, діловий. Це не означає, що він стане до справи під оплески. Не той тепер час.

Зустріч тижня

НЕМА БЮДЖЕТУ — НЕМА Й ДОПОМОГИ

Президент України Леонід Кучма зустрівся з членами депутатської фракції аграрників. Глава держави виклав свої погляди на шляхи реформування агропромислового комплексу країни, наголосив на необхідності термінового прийняття державного бюджету на 1997 рік. Безпрецедентне затягування бюджетного процесу створює загрозу економічному розвиткові держави, унеможливлює надходження міжнародної фінансової допомоги на покриття бюджетного дефіциту.

Відбувся також обмін думками про роль і функції Міністерства сільського господарства і продовольства, сучасного стану і перспектив розвитку АПК України.

Прес-служба Президента України — ДІНАУ-Укрінформ.

Є у революції початок...

ГРУНТОВНОГО концептуального осмислення вимагають революційні події 1917—1920 років. Тож першочерговим завданням є прийняття науково виваженої концепції трактування Української революції. Про це повідомив віце-прем'єр-міністр України Іван Курас на першому засіданні Організаційного комітету з відзначення пам'ятних подій Української революції 1917—1920 років.

Однією з центральних проблем є питання про ставлення до трьох державних формувань, які з'явилися внаслідок революції: УНР, Гетьманщини та УРСР. Члени Оргкомітету визначили події, які мали б, на їхню думку, відзначатися на державному рівні. Такі заходи рекомендовано провести 20 листопада цього року, у день ухвалення II Універсалу — фактично в день створення Центральної Ради.

Серед інших заходів плановано провести наукові конференції, пересувні виставки документів тих історичних подій, художні експозиції, а також лекції та спеціальні уроки у навчальних закладах. Члени Оргкомітету вважають за доцільне протягом трьох років випустити ювілейні поштові знаки і монети. Однією з перших акцій з відзначення 80-річчя Української революції стане відкриття у серпні пам'ятника Михайлу Грушевському на Європейській площі у Києві, повідомляє Укрінформ.

Ольга КРАСОВСЬКА, журналіст

Їм усе одно, що бузок мокрий

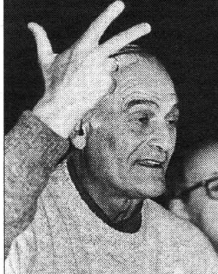

Гастролі тижня

Першими з постановчою групою та акторами Грузинського національного академічного театру імені Шота Руставелі пощастило познайомитися представникам мас-медіа. Напередодні візиту уславленого колективу до Києва в міському управлінні культури відбулася прес-конференція.

Грузинські ліцеїди ознайомили журналістів із програмою кількаденних гастролей у приміщенні театру оперети та планами щодо майбутніх сценічних діянь. 9, 10 та 13 квітня до уваги киян — вистава, що стала візитною карткою театру. Це — «Макбет» за п'єсою В. Шекспіра у постановці Роберта Стуруа. А вчора та сьогодні театралам запропоновано зовсім свіжу роботу неординарної трупи: сучасну п'єсу Л. Табукашвілі «Ну й що, що мокрий, мокрий бузок...»

Театр покаже й одну благодійну виставу. Мета її —фінансування оригінального проекту «Обличчя XX століття».

Шанувальники драматичного мистецтва нині в ейфорії від гри талановитих артистів. А трупа, що полюбила українську столицю, обіцяє відвідувати її й надалі з повним кошиком нових вистав.

На знімку: провідний актор театру Кахі Кавсадзе.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ-Укрінформ).

З нагоди свята указами Президента України від 10 квітня 1997 року державними нагородами відзначено групу працівників за вагомі особисті заслуги в реалізації Загальнодержавної космічної програми України.

Відзнак Президента України та почесних звань удостоєні фахівці, які мають великий науковий та практичний досвід роботи, пов'язаної зі створенням ракетно-космічної техніки, і зробили вагомий внесок у становлення і розвиток космічної галузі України. Це вчені, інженери, конструктори, організатори виробництва, робітники.

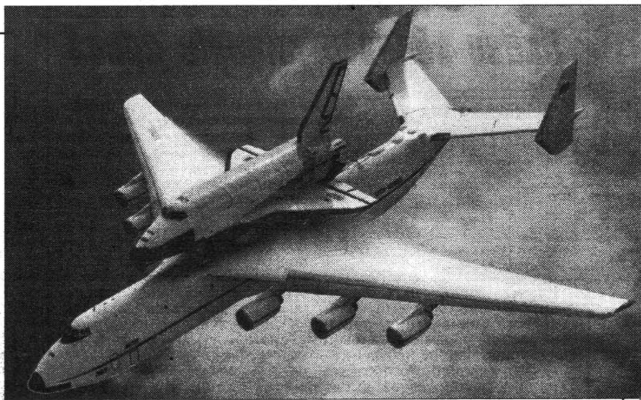

НЕЗАЛЕЖНА КОСМІЧНА УКРАЇНА ІСНУВАЛА І ЗА ЧАСІВ СРСР

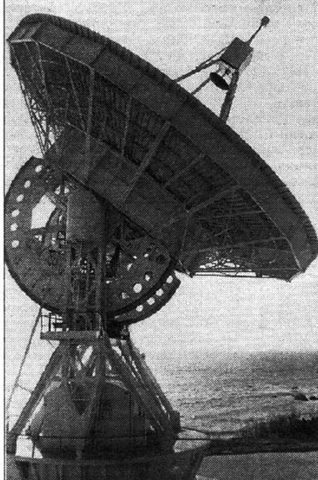

РОЗМОВА з генеральним директором Національного космічного агентства України Олександром Негодою та його першим заступником Валерієм Комаровим.

43 космічні запуски — це гарантія надійності нашої техніки

— День космонавтики — свято міжнародне. А наша країна входить у п'ятірку космічних держав світу (США, Росія, Франція, Китай, Україна).

— У нас немає принципових опонентів, але іноді можна чути твердження, що нинішня результативна діяльність нашої галузі — наслідок минулих зусиль. Це правильно, та не зовсім. Річ у тому, що, безумовно, ми розвиваємося на базі, створеній попередниками. Але половину ракет для здійснення нинішніх 43 успішних запусків виготовлено вже протягом останніх років. Отже і технологічний рівень, і організація виробництва не знизилися.

Істотним кроком для зміцнення космічної галузі держави стала інтеграція до НКАУ управління космічного озброєння Міністерства оборони, яке володіє унікальними наземними засобами — центром управління польотами, окремими контрольно-вимірювальними пунктами, центром технічного контролю тощо. Згідно з указом Президента на цій базі створюється Національний космічний центр, який об'єднує наявні об'єкти в логічну структуру.

— Таким чином, ми маємо в Криму власний центр управління космічними польотами.

— Так. Український супутник «Січ-І», який, до речі, перекрив свої гарантійні можливості вже більш як утричі, керується лише українськими фахівцями. В СРСР діяла схема багатопунктного управління космічними апаратами, ми ж працюємо в однопунктному режимі відповідно до сучасних вимог — це набагато дешевше.

— Але ж кримський Національний космічний центр «бачить» «Січ-І» лише певний відрізок часу. А потім супутник потрапляє в «тінь».

— На борту космічного апарата встановлено програму для забезпечення тижневого циклу управління. Дані він передає на Землю тоді, коли проходить над територією України.

— Сьогодні можна почути й таке: країна в нестабільному економічному стані, а тут ще й витрати на космос.

— Так може думати лише той, хто не поінформований про нашу діяльність. Перший український супутник «Січ-І» розрахований на здійснення програми дистанційного зондування Землі, тобто вивчення її з космосу.

— Вибачте, а от недавні повідомлення про виявлення нових покладів корисних копалин: золота, алмазів... Це не без вашої допомоги зроблено?

— Поки що без нашої. Адже «Січ-І» — апарат із серії колишніх радянських супутників, які призначалися в основному для проведення кораблів Північним морським шляхом. Його використовують навігатори та метеорологи.

Наступний же апарат «Січ-І М» слугуватиме для виконання замовлення різних народногосподарських структур.

Запуск нового українського супутника буде здійснено вітчизняною ракетою «Циклон» з російського космодрому «Плисецьк». Тепер ми маємо досвід (і організаційний, і правовий), щоб розв'язувати такі завдання. На орбіту апарат повинен піднятися в першій половині 1999 року.

— Романтично налаштованих громадян інколи зачіпає за живе та обставина, що наші космічні апарати запускаються з території іноземної держави.

— Україна має значну територію, але не таку, щоб дозволити собі розкіш — відчужувати великі площі землі для «прийому» відпрацьованих ступенів космічних апаратів. І в майбутньому матимемо лише спільні космодроми на морських платформах. Це нормально, адже космос — поняття навіть не міжнародне, а міжпланетне. Тож і широка та різнобічна співпраця — явище логічне.

Новий супутник «Січ-І М» покликаний допомагати фахівцям народного господарства у визначенні, наприклад кадастру землі, врожайності полів тощо. Він стане в пригоді геологам, лісівникам, гідрометеорологам. Програма використання цього апарата значна.

Головне — бути інтегрованим у світове співтовариство

—Наведемо такий приклад. Сусідня Угорщина —невелика за розмірами країна. Її міністр зв'язку (і не лише він) один з тих, хто лідирує серед прихильників розвитку угорського Національного космічного агентства. Бо фахівці цієї країни не працюють без інформації, одержаної в результаті космічного зондування земної поверхні. Це типово для технологій XX століття.

— Але ж Угорщина не має своїх супутників?

— Сьогодні то не так важливо. Головне бути інтегрованим у світове співтовариство. Над нашою планетою нині літають французькі, канадські, індійські, американські космічні апарати. Отже можна обійтися й без свого супутника, ліпше мати доступ до інформації, яку дають космічні апарати. У колишньому СРСР було добре відпрацьовано питання, пов'язані з виробництвом та запуском космічних апаратів, а от із використанням результатів їхньої роботи було тяжко. Бо все працювало на оборону. Й належало до закритої сфери.

Першочергове ж завдання НКА України — максимальна інтеграція у світове співтовариство. Якщо ми розробляємо та запускаємо власні космічні апарати, то лише з метою доповнити те, що є у світі. Ми не дублюємо й не повторюємо нікого.

Працюючий у космосі «Січ-І» дає інформацію як для України, так і для Росії згідно з угодою між нашими державами.

— А це не є підставою для тих, хто каже, що мовляв, українська космонавтика сліпо йде у фарватері російської?

— Нічого подібного. Незалежна космічна Україна існувала і за часів СРСР, адже була повноправним членом комітету ООН з широкого використання космічного простору, до якого входять 68 країн. Україна та СРСР були визнаними космічними державами. Після 91-го року наша активність у цій міжнародній організації безумовно стала ще інтенсивнішою.

І це закономірно. Ми маємо замкнутий цикл розроблення й виробництва космічних технологій. Україна на рівних бере участь у розвитку космічних досліджень. Цього року буде здійснено демонстраційний запуск ракети-носія «Дніпро», яка змагатиметься за право брати участь в одному з найзахопливіших проектів нашого часу — «Теледесік». Цей проект покликаний з'єднати всі комп'ютерні системи світу. Триває праця й над проектами «Глобал Стар» та «Морський старт». Останній — найбільший наприкінці XX століття. На його реалізацію працюють чотири країни: Україна, США, Росія та Норвегія.

Американська компанія «Боїнг» створюватиме всі бортові та наземні споруди в місті Лонг-Біч (на побережжі Атлантики), де базуватиметься морська платформа-космодром. «Боїнг» також бере на себе й маркетинг ринку корисних навантажень (турботу про те, що буде виводитися в космос даним комплексом).

Україна надає для космічних запусків ракету «Зеніт» (двоступеневу), Росія додає до «Зеніту» третій ступінь, так званий блок розгону. Норвезька компанія «Кварнер» — морську нафтодобувну платформу під старт і будує судно, на якому остаточно складатимуть ракету, доставлятимуть її до місця старту, керуватимуть самим стартом.

— Коли почнуться запуски з цього Міжнародного космічного космодрому?

— У другій половині 1998 року. Спочатку будуть випробування. Запуски виконуватимуться з району екватора, де розташовані найбільш енергетично вигідні точки запуску, бо саме там відносна швидкість Землі найбільша. Це дає змогу виводити на орбіту значні вантажі корисної ваги.

Про проект «Глобал Стар» уже писалося, тому зауважимо, що із 48 супутників 36 буде запущено українськими ракетами. Ми одержали цю можливість у жорсткій конкурентній боротьбі.

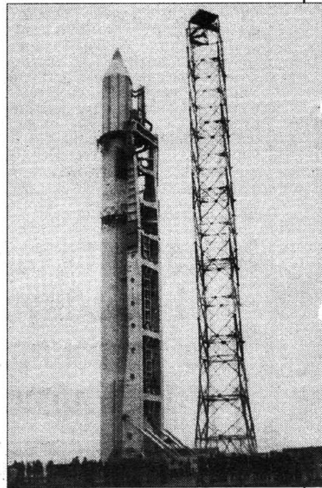

Є в нас і проект створення власного супутника зв'язку «Либідь». Він працюватиме як міжнародний. Адже використовувати космічний апарат лише однією країною — невигідно. Росія останнім часом запустила три супутники зв'язку, і вони працюють на орбіті недовантаженими.

Нині час міжнародних супутникових систем. У рамках центральноєвропейської ініціативи ми почали реалізацію проекту «Укрбалкансат». Вже підписано угоду з Італією, створюємо спільне підприємство. Запуск запланований на 2000-й рік.

Як поживають українські космонавти?

— Обидва кандидати на політ на американському «Шаттлі» Леонід Коденюк та Ярослав Пустовий готуються до польоту. Вони зараз у США і будуть там аж до космічного старту.

— На коли призначено старт?

— На жовтень нинішнього року. За програмою український космонавт виконає на орбіті, зокрема, й біологічні експерименти. Професор Єлизавета Кордюм з Інституту біології НАНУ має цікаві розробки з вивчення розвитку рослин в умовах мікрогравітації —невагомості. Ці експерименти відібрано як такі, що мають міжнародний інтерес.

Зважмо також на обставину. Нині польоти на «Шаттлі», за твердженням Міжнародного комітету з наукових експериментів, належать до найпрестижніших у науковому світі, що вивчає космос.

Отже, українська космонавтика впевнено зустрічає третє тисячоліття — час нових захоплюючих проектів.

Вів розмову
Віталій АБЛІЦОВ.

Алла ФЕОФАНОВА, журналіст

Андрій ЖОЛДАК: «Узагалі мене всі бояться...»

Навіть ті, хто не був на спектаклях Андрія Жолдака «Швейк» і «Не боюся сірого вовка», віддадуть належне рекламній кампанії, не помітити яку було неможливо. Що таке Андрій Жолдак — час покаже. На мене він справив таке враження: від скромності не помре, та й талантом не обділений; суперечливий, але при цьому бачить свій магістральний шлях; схильний до міфотворчості про себе. На відміну від багатьох, хто сподівається на Бога, добре зрозумів роль і значення грошей у культурному процесі і тому знайшов своє місце.

А втім, судіть самі.

— Мені зараз 34-й рік. До 25 років серйозно займався живописом. Потім вступив до Київського театрального інституту, кинув і поїхав у ДІТМС (ГИТИС) до Васильєва. Там ми три роки працювали над Достоєвським, був такий легендарний спектакль «Біси». І ось, коли ми закінчували, мене покликав Васильєв і сказав: мені пропонують роботу в Москві та житло, але він як учитель радить мені тікати від нього, аби знайти свій почерк. І оскільки я люблю ризик, то поїхав до Києва. Тут я зробив спектакль «Момент» у театрі імені Франка. З ним нас запросили до Мюнхена. В Мюнхені був повен зал, у Києві була кінна міліція, а після цього я два роки залишався безробітним.

— А чому ви залишилися без роботи після такого успіху?

— Колись я, може, зроблю спектакль, що приголомшить світ, на тему, що таке Україна. З моєї точки зору, Україна — це місце, де найталановитіших перебили і найкрасивіших перестріляли, так склалося історично. Країна виродків. Моральних і фізичних. І коли в цій країні народжується маленьке красиве дитинча, всі інші виродки намагаються його задушити.

— Тобто, це вас чавили?

— І чавлять. Тому ми й організували свій фонд, прагнучи створити комплекс спектаклів, конкурентоспроможних з московськими, паризькими, варшавськими, красивих за мистецтвом і касових за грошима.

— А ваш фонд хтось субсидує? Є постійні спонсори?

— Розпочнеться рекламна кампанія «Кармен» —спектаклю, над яким ми зараз працюємо, з'являться спонсори. Нині вперше в моєму житті з'явилася людина, котра каже: «Зроби те, що ти хочеш». Це Людмила Павлівна Супрун, президент компанії «Інтерагро». Взагалі я контролюю фінансову ситуацію на ринку України. Ми знаємо, хто багатий, хто хоче давати гроші.

— Ви не думали про те, щоб гроші, отримані від спектаклів, вкладати в комерційні структури?

— У нас є один проект творчий, який коштує 1 млн. доларів. Якщо його зробити в Україні, він дасть прибуток 5—10 млн. доларів. Ці гроші можна було б вкласти в якісь некультурологічні проекти, але тільки для того, щоб вони в свою чергу заробляли гроші для мистецтва.

— Отож, що ви робили, коли були безробітний?

— Я поставив експериментальний спектакль про Чорнобиль під назвою «О-о-и». З цим спектаклем нас запросили до Авіньйону (Франція) на театральний фестиваль, що так само престижний, як Каннський у кіно. Там я ставив спектакль на Монмартрі в театрі «Люсернер» — це маленький, дуже відомий експериментальний театр, де грав Депардьє. Статті про нас були в «Фігаро», «Ліберасьйон», потім був прямий ефір на найбільшому французькому радіо «Франсінтер». І після цього в мене у Франції усе в голові перевернулося. До Києва приїхав — знову ставити нема де, грошей — немає. Значить, треба все самому робити. І ми вирішили з Мирославом Гринишиним — моїм учнем, другом і компаньйоном, створювати проекти в антрепренерському театрі, набираючи акторів за контрактом.

— Якими принципами ви керуєтеся в своїй роботі?

— Мене звинувачують, що я, мовляв, працюю із зірками і за це ховаюся. Правильно, зараз я створюю собі ім'я. А потім працюватиму з молоддю і робитиму з них зірок. При цьому я сповідую принцип жорсткого продюсування. Я — продюсер, придумую ідею, набираю акторів. Мирослав Гринишин — режисер, і він дуже гарно пише, я так не можу. Ми один одного доповнюємо. Крім того, він — «западенець», у нього розум раціональніший. А загалом я нині прикро вражений стосовно українців. Багато легше працювати з євреями, росіянами та іноземцями. Не знаю, чим це пояснити, але мене завжди підводили саме українські партнери. Хоча я сам — українець. Прапрапраправнук Карпенка-Карого, Саксаганського, Садовського, родич Заньковецької. Я з славетного роду, але уже перехворів на націоналізм і займаюся тільки мистецтвом.

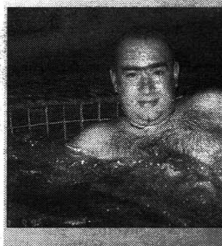

— Чому ви вирішили зайнятися «Кармен»?

— Ми, коли робили «Вовка», хотіли створити скандальний спектакль. «Швейка» було задумано як комедію, щоб пішов загал. Ми цього домоглися. А «Кармен» — це красивий спектакль для красивих людей. Гратимуть Віка Спесивцева, Анатолій Хостікоєв, Анатолій Солов'яненко. Художник Марія Левитська, дуже талановита людина. Нині ми від'їжджаємо до Іспанії по місцях, де Меріме писав Кармен. Я розраховую на такий самий успіх, який маємо тепер, коли квитками на наші спектаклі спекулюють.

— Крім театру, у вас є захоплення?

— Нині в мене все розписано по хвилинах. Вільний час якщо випадає — то це сон, ми спимо по 5—6 годин. О 8 ранку виїзд. Дорогою, в машині, по телефону вже вирішуються справи. Вночі мене викидають біля будинку. Важко. Але я, по-перше, кинув палити — палив по дві пачки на день. Від цього повнішав. Тепер сяду на дієту — треба за півроку схуднути. Я вже давно не їжджу в метро, не ходжу вулицями.

— Режисер, який не ходить вулицями, не втрачає зв'язку з життям?

— Я набрав стільки вражень, що мені поки що вистачає. Тим паче, я нині працюю над гарним проектом — мені не треба бачити всю цю потворність.

— У вас є бачення свого театру як єдиного цілого, що впізнається відразу?

— Нині я внутрішньо немов відчуваю стиль, який буде в мене програмний найближчими роками. Він у «Швейкові» вже є в другому акті. Не знаю, як це сприймуть критики. До речі, я з ними не зустрічаюся. Ці люди хворі й упереджені...

— Мені це залишити?..

— Так-так, я їм привіт передаю. Вони вже мертві, в них усе атрофувалося, і тому вони не сприймають нішо живе. А дехто з них — підкупний. Їх безмежно жаль. І вони, звісно, отруту пускають. Я в них мішень номер один. Із критиків про мене ніхто нічого доброго не пише. Я на вигляд хоч і великий, але всередині будь-який художник такий маленький, незахищений, як пташка.

— Які якості свого характеру ви вважаєте за основні?

— Ті самі, які я вимагаю від оточуючих: люблю, коли люди дотримують слова, вміють професійно працювати. Тому зі мною працювати важко. Я раз на два місяці міняю людей. Для мене важливо, щоб людина швидко міркувала, самостійно приймала рішення. Взагалі всі мене бояться.

— У вас є близькі люди, друзі?

— До певного періоду життя в мене були друзі, домівка, сім'я... Якоїсь миті все перевернулося. Маю сина 12 років, але я від нього відірваний. Є мама, яка мене розуміє, є Віка Спесивцева і Мирослав Гринишин. Це — все. І більше нікого не хочу. Не хочу нікого впускати в себе — це також велике навантаження...

На фото: режисер Андрій Жолдак.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

Балада про цілість целофану

На цьогорічній церемонії вручення престижної театральної премії «Київська пектораль» столичний Театр драми і комедії на Лівому березі отримав п'ять пекторалей з десяти! Це було немов на зло фортуні: театр, що в числі інших опинився за бортом міського бюджету, обігнав на полі честі навіть тих своїх колег, що має скромну державну чи нескромну спонсорську підтримку. Не знаю, чи встигли хлопці обмити свої нагороди, бо наступного дня у них була прем'єра «Мелкого беса» за Сологубом. І четверо свіжих лауреатів — Одинокий, Сомов, Горянський та Лінецький — мусили бути у формі.

Одразу впадає у вічі, що це вистава театру бідного: оформлення являє собою кілька ширмочок із ганчір'я та прозорого целофану, от0 й усе.

А тепер уявіть собі на сцені двох юних персонажів (Леся Сміян та Володимир Цивінський), котрі до чортиків хочуть цілуватися, але між ними — целофан. І вони цілуються крізь нього — дуже красиво, нестримно й пристрасно, заодно дбаючи, аби той целофан не порвати, бо він, клятий, грошей коштує! Отож, вони цілуються, а убогий целофан тим часом набуває образних рис, і в його шурхоті нам чуються слова ФАНтазія і ФАНатизм, і російське ЦЕЛОваться та ЦЕЛОмудрие, і навіть всім знайоме англійське «fuck» — десь на межі прозорого й непрозорого. Втім, красивіших любовних сцен ще треба пошукати в цілому Києві.

А головне, що целофан до фіналу залишається цілим, а картина світобудови — цілісною. У цьому філософському питанні режисер Юрій Одинокий — оптиміст: мерзотність нашого світу урівноважується в нього любов'ю. Тут варто повернутися до любовних сцен. Милуючись ними, ловиш себе на думці: я прилюдно спалю свого вхідного квитка за п'ять гривень, якщо режисер наважиться поламати цю любов. А він саме так і робить, будує епізод, де любов буквально затоптується. Але робиться це, слава Богу, настільки непереконливо, що тут же забувається.

В усьому іншому Одинокий успішно тримається канви інсценованого ним же роману Сологуба: мерзота тут прямо показана мерзотою. Правда, серед мерзотно-капосних персонажів нема Недотикомки, тієї самої фантастичної істоти, про яку в автора сказано, що вона сіра й безформна, дивна й водночас страшна. Але Володимир Горянський та Віталій Лінецький, граючи Передонова й Володіна, заодно грають і Недотикомку. Приміром, коли Горянський одним ковтком пожирає ціле яблуко — одразу пригадуєш, що у Сологуба ненаситна Недотикомка харчується більярдними кулями. А Лінецький з його клоунським талантом блискуче втілює невловиму безтілесність. От цікаво: бридкі персонажі тут так майстерно зіграні, що здаються навіть симпатичними —у тім сенсі, що душа радіє од добре зробленої роботи. Тим більше, коли знаєш, у яких умовах ця робота робиться. Театри нині справді на межі виживання. Але іноді це ще нічого не говорить про рівень мистецтва. Щоб у цьому переконатись — варто сходити на Лівий берег. Квитки треба брати заздалегідь, бо там бувають аншлаги.

На фото: один із вищезгаданих — актор Володимир Горянський.

Клуби диму над клубом

Все-таки добре, що сільські клуби досі не перетворилися на нічні... Саме завдяки цьому ніхто не постраждав, коли о четвертій години ранку вогонь охопив клуб в Ольховій Станично-Луганського району. Така сама історія і в Лутугинському районі. Лише за один тиждень згоріло два клуби. Всього на Луганщині цього року зареєстровано 25 пожеж у місцях масового перебування людей.

Серпневі козацькі бої

Запорізький міськвиконком підтримав ініціативу школи запорозького традиційного козацького бойового мистецтва, товариства «Просвіта», козацьких осередків Запоріжжя щодо проведення першого Всеукраїнського фестивалю з козацького бойового мистецтва «Спас». Прийнято рішення провести його 1 — 3 серпня. Мета —пропаганда фізичного загартування молоді та поширення духовної спадщини запорозького козацтва.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України», Богдан МАСЛЯНИК (фото)

У ТОМУ, що лісом ходить трамвай, є казкова абсурдність. У тому, що на трамвайному шляху, у Пущі-Водиці під Києвом, є цей двоповерховий цегляний дім — аж ніяк не чарівна недоладність... Тут, у будинку ветеранів сцени, єдиному в Україні закладі такого призначення, покинуті суспільством, безславно доживають віку люди, які свого часу не були ображені славою. ПОРОДИСТІ, гарні колись (про це свідчать фотографії на стінах кімнат), вони облагороджували поступ нації до майбутнього, що завжди мало невиразні обриси сипучих барханів.

ПРИСМЕРКИ ЗАБУТИХ МАСОК

Артисти, режисери, художники... Заслужені, народні... Кому близько 80-ти, кому — й за 90. При тому, що будинок розрахований на 35 чоловік, їх тут 22. Утримувати більше не видається за можливе через брак коштів, що їх виділяє Спілка театральних діячів.

Люди і ролі

Марині Андріанівні Францкевич — 93. Рідних немає. Тут вже 18 років. Абсолютно немічна. Одна з лежачих. У минулому — актриса драми та оперети. Працювала в театрах Миколаївська-на-Амурі (Далекий Схід) та Одеси, звідки й потрапила сюди. У крихітній старенькій ніщо не видає непохитну Вассу Железнову, яка залишилася найкращою з її ролей.

Потрапити сюди для багатьох подібних до цих старих — заповітна мрія. У цьому проглядається цинізм нашого часу. А ось іще прояв того самого цинізму: деградовані, підхльостувані голодом співвітчизники крадуть у ветеранському саду яблука і сливи. СТД, що опікується будинком престарілих, неспроможна врятувати його від навал бомжів та п'яниць. Як результат — захаращені альтанки, биті пляшки, поламані деревця.

Будинок ветеранів сцени стоїть на цьому місці з 1959 року: його спорудили за ініціативою Наталі Ужвій. Тут усе було доцільно сплановано, били фонтани. Нині будинок — це мінімум зручностей, відсутність ремонту від дня заснування, меблі зразка 1960-го року, подушки з перетертим на потерть пір'ям. Не вистачає тумбочок, стільців. У кімнатах тих, хто не в змозі відвідувати їдальню, немає обідніх столиків.

1990 року був готовий проект нового корпусу. 1991-го, коли держава покотилася по рейках самостійності, проект так і залишився ідеєю.

На дверях пожильців — конвертики для газет. Або для неочікуваного раптового листа. Коридором гуляє котик, на якого населення будинку проектує піклування про неіснуючих або «глухих» нащадків.

Турбота про самих старих вимірюється на сьогоднішній день не так теплом чиїхось сердець, як кількістю виділених на утримання будинку грошей. На ліки їх катастрофічно не вистачає, як, утім, і на багато чого ще.

Годівля? Як коли. «Скаржитися у цей важкий час не можна, врешті-решт, щодня свіжий супчик, якась котлетка» — слова Віри Олександрівни Кулакової, голови тутешньої ради ветеранів.

Кредо директора будинку, Сергія Георгійовича Базарного, який ледь зводить кінці з кінцями, намагаючись тримати на плаву корабель з десятьма дідусями та дванадцятьма бабусями на борту: «Найважливіше, щоб ветерани були ситі». Окрім директора тут набереться з десяток подвижників. 4 санітарки, 5 медсестер (хтось із них чергує цілодобово). Терапевт та невропатолог приходять двічі на тиждень. У недобудованій пральні робітниці перуть білизну, що пережила вже не одне покоління утриманців будинку.

А ще тут є Коленька, як ніжно називають диво-людину Миколу Пирлика старі люди. Він — садівник, квітникар, слюсар, тесля, вантажник, водій в одній особі.

Невкомплектований штат рятує тотальне безробіття: сьогодні люд іде навіть на таку невдячну роботу в небюджетній структурі, на зарплату 30-40 гривень.

Стоячи на тлі захаращеної пральні та аматорської теплиці, ви вкотре дорікатимете цьому світові, що він влаштований так, а не по-іншому. Від остаточного розчарування, що ви взагалі народилися, вас стримають усмішки цих людей. Обличчя обділених майстрів театру світлішають за будь-яких відвідин. Старі — як діти. Радіють яблуку або банці варення. Не так уже й часто відряджає сюди свої скупі дари «велика земля».

У Будинок ветеранів сцени заїжджали Л. Танюк, А. Роговцева, Б. Ступка. До речі, в останнього тут — кузина-одеситка, колишня артистка оперети. Заслуга Богдана Сильвестровича — передача листа, що його було створено ветеранами глибокої ночі, Президентові України (саме тоді рахунок притулку загальмувався на нульовій позначці). Завдяки цьому, кажуть, у будинку поміняли труби.

Так і плаває в океані клопотів, непомітних сторонньому оку візитера, негідний оновленої України сумний будиночок. Жертвують на нього переважно «свої», причетні до театру. Тижнів два тому директор Будинку актора Вікторія Ліпінська (до речі, вона передплачує ветеранам пресу) завезла сюди фруктів на 500 грн.

А чотири роки тому якийсь таємничий спонсор постачав сюди огірки, помідори, м'ясо. Потім благодійника посадили: виявилося, був він нечистим на руку.

— Ми пишемо листи, простягаємо руку, щоб не бути забутими, як чеховський Фірс, — каже В. О. Кулакова.

Усі вони живуть думкою про спонсорів, які ощасливлять притулок. І ще ганебнішим видається їм їхнє становище, коли довідуються, що у «паралельній» Росії Михайло Ульянов таки знайшов меценатів для відбудови двох п'ятиповерхових корпусів у Твері. Це при тому, що Росія має розкішні будинки ветеранів сцени у Москві та Санкт-Петербурзі.

Вони тягнуть за собою із своїх покинутих домівок шафи, телевізори — щоб бути серед своїх речей. Щодо одягу — доношують старе, про обновки не може бути й мови.

Вони втікають сюди від самоти. Хоча й ця втеча досить примарна. Бо ж кожен живе своїм життям.

Щоправда, об'єднуються на свята. Влаштовують Новий рік з Дідом Морозом. Трапляється, виїжджають у світ з виступами. Розрадою для старих митців стає спілкування з благодійниками, дітьми з недільної школи, розмови в їдальні.

Настає довгождане для мешканців будинку тепло. Вони повиходять надвір, розподілять між собою лавки, дихатимуть весною. Квіти на балконах і в теплиці сповістять про новий день, в якому їхнє вчора відіб'ється, проте ніколи не повториться.

А що буде з нами? По-перше, шкільне «камо грядеші» набуде для нас безвихідного змісту. По-друге, долі цих колоритних жінок та чоловіків змусять нас переглянути традиційні уявлення про пошуки життєвого сенсу. Замість ідеалістичних завчених фраз на перший план вийде: «Де ми живемо?»

Відшвартовуючись від пристані живої скорботи, ми впевнимося, що вираз «у кожного віку свої принади» цілком ідіотичний. У старості немає нічого привабливого. Будь-який буддист підтвердить це. І якщо вже людина приречена на тривалі мандри цим світом, ми не маємо права перетворити її останній етап на тернисте входження у смерть. Уявивши себе років на 30-50 старшими, ми повинні зробити їй цей відрізок часу все-таки продовженням життя.

Читець Надія Олександрівна Нік-Калишевська. Її шанували М.Рильський, П.Тичина, О.Гончар...

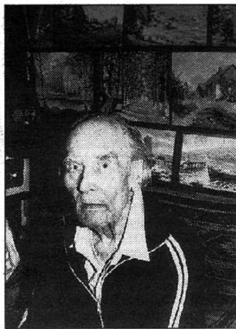

Микола Іванович Духновський. Протягом 30 років — головний художник столичної російської драми.

Соліст опери Павло Михайлович Крикун. Демон, Ріголетто, князь Ігор, Богдан Хмельницький...

В альтанці...

Люди і ролі

Надії Олександрівні Нік-Калишевській — 88. У будинку 5 років. Лежача хвора. Колись читала у філармонії, згодом стала «автономна». Обстоювала право читати українською. Приятелювала з О. Гончаром, М. Рильським, П. Тичиною, О. Корнійчуком.

Люди і ролі

Вірі Олександрівні Кулаковій — 75. Тут шостий рік. Пройшла всю Велику Вітчизняну. По закінченні театрального училища 35 років віддала Одеському драматичному театрові.

Люди і ролі

Павлові Михайловичу Крикуну — 96. Тут 10 років. Він — учасник громадянської та Великої Вітчизняної війн. Колись — соліст Львівської та Одеської опери. Його покійна дружина була професором-медиком, двічі обиралася депутатом Верховної Ради Союзу. Павло Михайлович черпає енергію в дуба. Розводить помідори. Над ліжком — знімки з вистав, в яких співак — князь Ігор, Демон, Ріголетто... В Одесі він був першим оперним Богданом Хмельницьким.

Люди і ролі

Миколі Івановичу Духновському — 88. У будинку разом з дружиною Ніною Тимофіївною, якій 84. Подружжя прожило разом 61 рік. Тут із 1990-го. Він — головний художник столичного театру імені Лесі Українки протягом 30 років, професор театрального інституту імені І. Карпенка-Карого. Вона — читець у філармонії та ведуча концертів. Стіни двох кімнаток щільно завішані картинами. У далекі 20-ті Микола Іванович, бідний, але обдарований, зробив свого першого «справжнього» пензля із пасма власного волосся. Відомості про митця містять «Театральна енциклопедія», «УРЕ», «Історія українського мистецтва» і багато інших видань.

Сімейна пара, що не мала родичів, прагнула потрапити в будинок ветеранів. А для цього повинна була здати квартиру на Пушкінській Спілці театральних діячів.

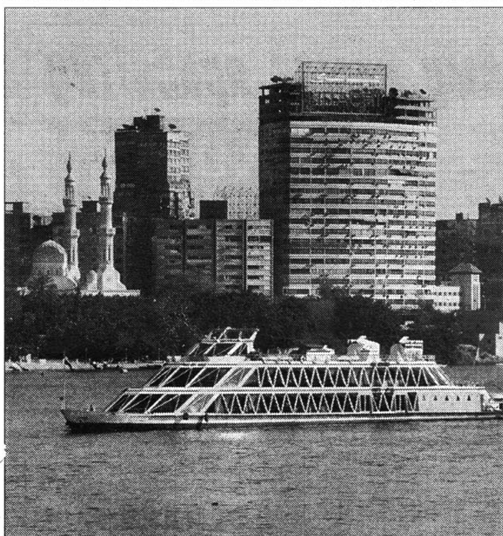

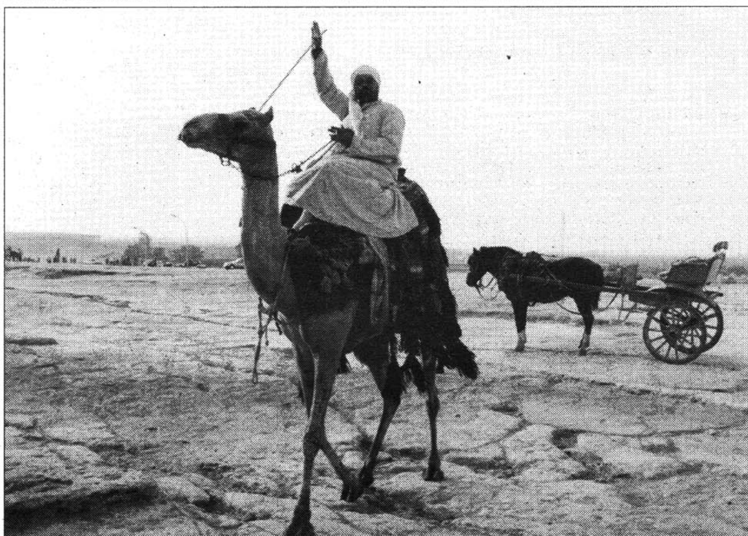

... КРІЗЬ ОТВІР У СРІБЛЯСТОМУ ПІАСТРІ

Олександр КЛИМЕНКО, «Голос України» (фото автора).

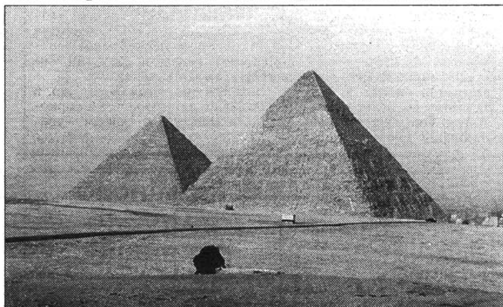

Каїр — місто цілком сучасне й цивілізоване, отож, тут не зустрінеш нічого для себе надто несподіваного, чогось такого, чого ти не бачив раніше у себе вдома. Приміром, комерсантичовники — наші, натуральні! Ну, хіба що спиртне тут — далеко не на кожнім кроці, але ж і в нас таке бувало. А ондечки, поскидавши черевики, мирно снідають на траві водії начальницьких автомобілів — чистісінько тобі десь у нас у райцентрі. Взагалі ж автомобілі — то окрема тема, вони постійно утворюють тут пробки, здається, що каїрський рух тримається на основах стихійної самоорганізації ще з епохи верблюдячих караванів, хоча аварійність, здається, не вища, аніж будь-де.

Отож, найбільша з небезпек, що чекають тут на приїжджого вперше, — розчаруватися у своїх сподіваннях. Адже ти їхав до Єгипту: ах, Ніл, ах, Тутанхамон, ах, піраміди! Все це — на своєму місці. Інша річ, що Ніл і піраміди не даються тобі одразу в їхній справжній величі, вони не визнають і не приймають любові з першого погляду. І нічого не поробиш, взаємності треба чекати. Але ти тут зовсім ненадовго, отож береш сріблясту 25-піастрову монету, це єдина єгипетська монета з круглим отвором посередині, — і дивишся на піраміди крізь той отвір, щоб було співмірно з враженнями дитинства, коли ти бачив піраміди лиш на поштових марках. А повернувшись додому, знов дістаєш ту монету, дивишся крізь неї на сонце — і знову бачиш удалині все, що залишив там, у тіні пірамід...

Київ — Каїр — Київ.

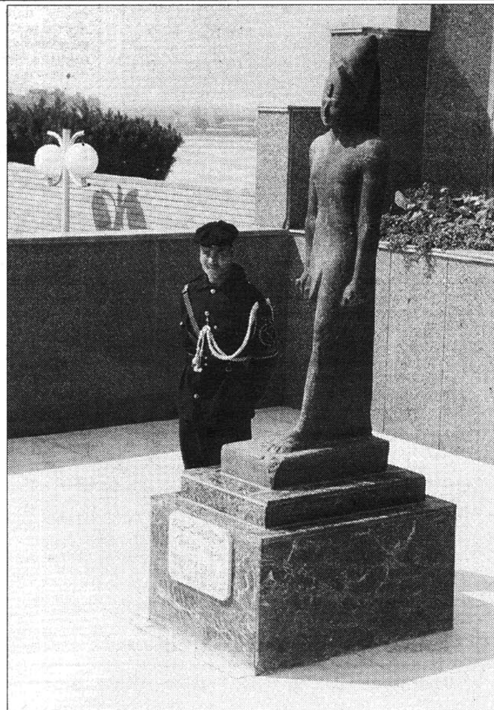

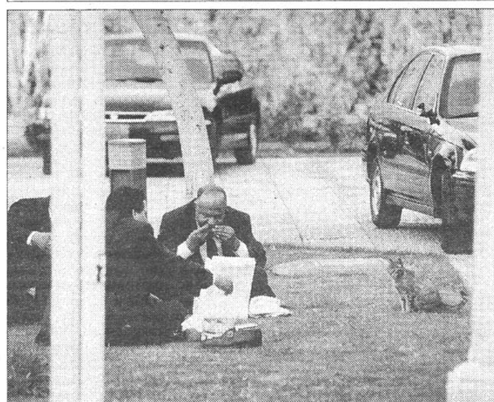

Цікава арифметика: більше плюсів чи мінусів?

Як відомо, 15 травня Росія та Білорусь повинні підписати статут нового утворення — союзу, що, на думку прибічників незалежності цих двох країн, знаменуватиме втрату їх суверенітету і злиття в одну державу. Майбутню подію нині жваво обговорюють і зарубіжні засоби масової інформації, проте оцінюють її по-різному. Цій темі було присвячено й черговий огляд преси німецького радіо «Дойче велле».

Ізраїльська газета «Гаарец», зокрема, пише: «Перше повернення пострадянської республіки до лона Росії викликає занепокоєння. Це можна порівняти з аншлюсом Австрії у третьому рейху, за винятком лише одного аспекту: антидемократичні та агресивні тенденції в цей альянс вносить «молодший» партнер — Олександр Лукашенко. Він погрожує поширити свою владу над Росією шляхом введення єдиного громадянства. Навіть якщо він не зробить цього сам, у Росії досить сильні ностальгійні імперські настрої, що може штовхнути країну на узгодження політичної лінії з білоруським Президентом, який уже поновив радянську державну символіку — гімн та прапор. Гасло Лукашенка — «Від Бреста до Владивостока!» — російська Дума підхопила вже в день підписання договору. Це спричинило занепокоєння не лише в Польщі — одного з головних кандидатів на вступ до НАТО. Надзвичайно нервова ситуація склалася і всередині СНД. Україна вже висловила свою стурбованість у зв'язку з російсько-білоруським договором. Казахстан, за ініціативою якого СНД було трансформовано з союзу слов'янських держав на європейсько-азіатський, нині занепокоєний перспективою опинитися на периферії. А найважливіше, що деякі регіони, які входять до складу Російської Федерації, наприклад, Татарстан, можуть зажадати і для себе статусу, аналогічного білоруському. Отже об'єднання, можливо, призведе і до розвалу Росії».

А ризька «Російська газета», навпаки, вважає, що Росія матиме багато плюсів, об'єднавшись із Білоруссю. «Якщо для Білорусі Росія передовсім означає величезний ринок збуту промислової та продовольчої продукції, то для самої Росії союз із Білоруссю важливий з багатьох причин. По-перше, щодо інтенсивного виробничого розвитку російської економіки зі зшерженням сировинної бази. По-друге, щодо розміщення замовлень на підприємствах білоруського ВПК, адже на них значно менше, ніж у Росії, позначилися зусилля «прихватизаторів». Окрім того, Білорусь — надійний «коридор», яким Росія зможе підійти впритул до Заходу».

Яна СТАДІЛЬНА, «Голос України»

У диму кумарному немає просвітку

Нещодавно у Відні було поширено доповідь Міжнародного комітету з контролю за наркотиками (МККН) за 1996 рік. За скупими та офіційними даними про «небезпечне посилення негативних тенденцій у сфері незаконного виробництва і продажу наркотиків» відчувається страх і біль за тих, хто щодня поповнює лави добровільних смертників.

Сьогодні наркобізнес — найприбутковіша галузь злочинної діяльності. Досить загальна і заялозена фраза, чи не так? Її легко оживити деякими цифрами. Приміром, ціна грама опію, доставленого в Україну іноземними постачальниками, зростає порівняно з ціною країни-«виробника» у 100 разів, кокаїну, привезеного до нас, скажімо, з Латинської Америки, збільшується в 10 разів. У Києві «доза» героїну коштує близько 450—500 грн., маріхуани — 20—30 грн., опію — 120—150 грн. Ці ціни у 2—3 рази вищі не тільки від американських, а й середньоєвропейських. Висновок простий: Україна — чудовий ринок для наших і заморських наркоділків: тут і попит, і пропозиція.

Поки що він характеризується невеликою різноманітністю асортименту, на відміну від найбільшого пострадянського — російського. Серед наркотичних засобів, що їх уживають в Україні: до 70 відсотків — похідні від конопель, до 25 відсотків — похідні від макової соломки і лише невеликий відсоток героїнових, кокаїнових та інших імпортних «штучок». І якщо опій, гашиш, кокаїн у законослухняного населення асоціюються з відвертою злочинністю, та й коштують чималих грошей, то «косячки» з планом, таблетки МДМА (метилендіоксиметиламфетамін — у народі «екстазі») дуже популярні серед підлітків.

До речі, таблетки — або, сленгом, «колеса» —найважче простежити під час завезення до країни: їх легко маскують під медпрепарати. Як пояснили в соціальній службі, для молоді Києва страшні не тільки таблетки, страшний їх культ: МДМА дуже популярні серед шанувальників рейв- і техномузики, завсідників престижних дискотек і нічних клубів. «Екстазі» вважається таким собі атрибутом специфічної рейв-культури, і купити на київській дискотеці «колеса» часто так само просто, як банку пива.

Заборона і панічний жах дорослих породжують протест і цікавість: практично кожна п'ята дитина з 12 років курить маріхуану, кожна третя бодай один раз у житті куштувала наркотики або психотропні медичні препарати, що замінюють їх. 30 відсотків студентів українських вузів вживають маріхуану, «екстазі», опій або героїн. І це ще не все, що приховано за загальними словами про наркоманію, яку, на жаль, сьогодні вже сприймаємо як щось зовсім звичайне...

А тим часом на Заході дивляться на ряд республік колишнього СРСР, у тому числі й Україну, як на зону «сваволі» у сфері незаконного виробництва і застосування наркотиків. Це підкреслювалося в доповіді Міжнародного комітету з контролю за наркотиками. МККН з тривогою зазначає, що з початку 1990 року світове вживання опіатів збільшилося з 200 тонн до рекордного рівня 236,7 тонни. При цьому обсяг виробництва морфіну зріс з 2,3 тонни 1982 року до 15,6 тонни торік. Як і раніше, найбільший світовий ринок наркотиків — це США, де основна «наркота» — каннабіс. У світі занепокоєні культивуванням каннабісу, маку та інших рослин, що містять наркотичні речовини, в країнах Південної Америки, і передусім у Колумбії, Бразилії, Болівії і Перу.

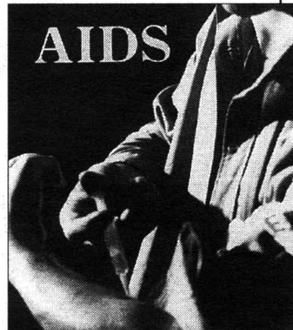

За даними МККН, до країн Європи завозять нелегальні партії героїну з Південно-Східної Азії. Причому основний маршрут контрабанди героїну пролягає через Балканські країни, конфлікти в яких «на руку» наркомафії. Саме на цей регіон припадає близько 75 відсотків героїну, що його переправляють нелегальними каналами до країн Європейського континенту...

Тривалий час вважалося, що в нас немає не лише сексу, а й наркоманії. На жаль, упала «завіса» —упали ілюзії...

Прокинувся знаменитим

Віденський художник-графік Роберт Калина буквально за одну ніч став не лише знаменитістю, а й особою, котру особливо оберігають органи безпеки.

40-річному художникові Австрійського національного банку, як нікому іншому, відомі всі таємниці виготовлення майбутньої загальноєвропейської валюти. Саме він виграв міжнародний конкурс на найкращий ескіз євро, а його «творіння» — зразки нових загальноєвропейських банкнот — уже репрезентовано на нараді глав держав та урядів країн Європейського союзу, яка відбулася в ірландській столиці.

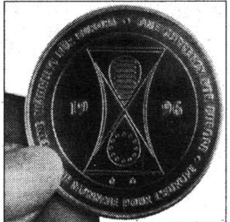

Конкурс було оголошено ще 1995 року. У своїх ескізах австрійський графік втілив ідею «нейтральної банкноти», яка не має асоціюватися з жодною з європейських країн, щоб не бути приводом для образ сусіда. На всіх банкнотах вартістю 5, 10, 20, 50, 100, 200 і 500 євро видно силует європейського континенту на тлі мостів та арок різних епох. Саме мости й арки, за словами автора євро, мають з'єднати всі європейські держави в одну «Велику Європу» з однією грошовою одиницею. На зворотному боці банкнот зображено архітектурні споруди різних стилів на тлі кола з 15 зірок — символу Європейського союзу.

Роберт Калина ось уже майже 20 років працює в художній майстерні Австрійського національного банку. Саме за його ескізами незабаром з друкарні монетного двору вийдуть новенькі 500 і 1000-шилінгові банкноти, які, за твердженням місцевих експертів, виконано за останнім словом поліграфічної техніки і майже на 100 відсотків унеможливлять їх підробку. Купюри матимуть багато водяних знаків, а також поліграфічні ефекти, які можна розгледіти лише під ультрафіолетовим промінням.

Незважаючи на те, що багатьом австрійцям вочевидь імпонує факт, що майбутня європейська валюта народилася в Австрії, їх ставлення до ідеї створення єдиної валютної системи залишається тим самим. Австрійці скептично ставляться до євро і надалі надають перевагу в розрахунках шилінгам. За останніми даними соціологічних опитувань, понад 40 відсотків мешканців країни вважають, що запровадження єдиної грошової одиниці навряд чи призведе до поліпшення фінансової ситуації в країні. А більшість мешканців Альпійської республіки заявила: «Євро — добре, а шилінг — краще!»

Терміново потрібна революція

Мільйони американців потрапили до найжорстокішої, гігантської комунікаційної пробки: віртуальний світ комп'ютерної мережі «Інтернет» паралізовано.

Стрімке зростання числа користувачів викликало «затори» на інформаційних магістралях цієї глобальної системи — і учасники екстреного засідання Федеральної комісії зв'язку не приховували головного: щоб врятувати «Інтернет», потрібна технологічна революція, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Небувале зростання кількості передплатників мережі викликане зменшенням цін на ввімкнення до «Інтернету». Так клієнти найбільшої в США системи «Америка он лайн» (АОЛ) тепер платять за послуги компанії менше 20 доларів на місяць — а тому й можуть дозволити собі довго «подорожувати» просторами інформаційного океану. На жаль, технічні можливості компанії не витримують такого навантаження. Наприклад, засідання Федеральної комісії збіглося у часі з новим технічним збоєм на АОЛ: усім передплатникам перекрили доступ до електронної пошти.

Згідно зі статистикою, тривалість звичайної телефонної розмови становить в середньому 3 хвилини. Однак варто від'єднати кабель від телефонного апарата й підключити його до комп'ютера — і віртуальні галактики «Інтернету» заворожують користувача. Як наслідок, зростає середня тривалість експлуатації телефонної лінії — до 30 хвилин. І якщо телефонний номер вашого знайомого довго зайнятий, не дорікайте йому: ймовірніше за все, він просто «подорожує» «Інтернетом».

Володимир СТРОЙ, «Голос України»

ХТО ПЕРЕМОЖЕ?

У Литві серйозно занепокоєні «наступом» рекетирів на підприємців. Недавня стрілянина в одному з магазинів Паневежиса стала останньою краплею у чаші терпіння громадян.

Свого часу господар магазину Римас Акулічюс купив та зареєстрував пістолет. Він побоювався збройного нападу, бо вже кілька років йому не давали спокою рекетири.

І ось нещодавно сталося те, чого бізнесмен так боявся: вісім бандитів зайшли до магазину і, погрожуючи ножами, почали вимагати виручки. У відповідь підприємець дістав пістолет і вистрілив вісім разів: чотирьох бандитів він убив, а чотирьох — поранив...

Хоча сам Акулічюс не постраждав, нині його життю загрожує небезпека. Друзі загиблих рекетирів цілком серйозно обіцяють у річницю трагедії підірвати магазин. Сподіватися на захист поліції бізнесменові також не доводиться: один із убитих бандитів був інформатором поліції. Крім того, невдовзі після перестрілки четверо поранених рекетирів, які нині — основні свідки, загадково зщезли з лікарні. Кажуть, не без допомоги правоохоронних органів.

Однак цією історією всерйоз зацікавилися у парламенті та уряді Литви. І наслідки не забарилися. Відправлено у відставку керівників поліції Паневежиса, а на їхнє місце прийшли спеціалісти з Вільнюса. В магазині Акулічюса нині поліцейських більше, ніж покупців. Навіть сам Президент Литовської Республіки А. Бразаускас заявив, що влада захистить підприємця. Це вже справа принципова.

Рига.

Папа Римський занепокоєний ...

Зростання безробіття — це саме та проблема, яка турбує нині всіх у світі: від двірника до президента. Днями це болюче питання порушив у своєму виступі й глава римо-католицької церкви Іоанн Павло II.

Папа Римський назвав умови сучасної ринкової економіки нелюдськими. Зокрема він сказав, що сучасна техніка, яку колись було створено на допомогу людині, нині у багатьох випадках замінює її, залишаючи без роботи. А безробітний у цьому світі уже не може розвиватися як особистість, він принижений і викинутий на узбіччя життя, вважає Іоанн Павло II.

Папа Римський закликав усіх не забувати, що саме «праця створена для людини, а не людина — для праці». Такий, принаймні, був задум Бога, якого так і не розгадали багато хто з його грішних дітей.

Інформація про додатковий випуск (третю емісію) акцій Акціонерного товариства «Волинь-АВТО»

1. Відомості про емітента

1.1. Найменування емітента:

акціонерне товариство «Волинь-АВТО» (скорочено АТ «Волинь-АВТО»), код за ЗКПО — 03120584.

1.2. Місцезнаходження управління АТ:

263020, Україна, м. Луцьк, вул. Рівненська, 145.

1.3. Дата заснування товариства:

акціонерне товариство «Волинь-АВТО» засноване 30 червня 1993 року як Акціонерне товариство відкритого типу і зареєстроване відділом підприємництва виконавчого комітету Луцької міської ради народних депутатів, реєстраційний номер 03120584.

1.4. Середньоспискова чисельність працівників акціонерного товариства становить 214 чоловік.

1.5. Вищим органом управління акціонерного товариства є загальні збори акціонерів. Керівництво поточною діяльністю Товариства здійснює Правління. Контроль за діяльністю АТ проводить ревізійна комісія і державна податкова адміністрація м. Луцька.

1.6. Дані про керівників:

Корольчук Юрій Степанович — голова правління, генеральний директор, закінчив у 1972 році Український інститут інженерів водного господарства за фахом «механізація гідромеліоративних робіт». Виробничий стаж — 25 років.

Васадзе Тарієл Шакрович — голова спостережної ради, президент ВАТ «Українська автомобільна корпорація», закінчив у 1971 році Київський автодорожній інститут за фахом «автомобільний транспорт». Виробничий стаж — 31 рік.

Хацер Катерина Петрівна — головний бухгалтер, закінчила в 1982 році Житомирський сільськогосподарський інститут за фахом «економіст-бухгалтер». Виробничий стаж — 15 років.

2. Мета та предмет діяльності

2.1. Акціонерне товариство створено з метою одержання прибутку, активізації діяльності та розвитку інфраструктури автосервісу, якісного покращення науково-технічного та матеріально-технічного забезпечення виробництва у сфері технічного обслуговування транспортних засобів та торгівлі.

2.2. Діяльність АТ «Волинь-АВТО» спрямована на розвиток і підвищення ефективності виробництва інвестування одержаних коштів у реконструкцію підприємств автосервісу та торгівлі, доведення їх до рівня європейських стандартів; збільшення обсягів продажу легкових автомобілів провідних автомобільних фірм; комплексне вирішення завдань по їх техобслуговуванню та ремонту; широке використання виробничого потенціалу підприємств України для збільшення випуску автомобільних запчастин, обладнання та приладів для автосервісу й доведення їх до рівня потреб.

2.3. Баланс та звіт про фінансові результати за 1996 рік:

Баланс за 1996 рік (в тис. грн.)

АКТИВ	
I. Основні засоби та інші позаоборотні активи	**5808,2**
II. Запаси та витрати	**416,0**
III. Кошти, розрахунки та інші активи	**86,3**
Баланс:	**6310,5**
ПАСИВ	
I. Джерела власних та прирівнених до них коштів	**6048,2**
в т. ч. статутний фонд	**39,6**
II. Довгострокові пасиви	**—**
III. Розрахунки та інші пасиви	**262,3**
Баланс:	**6310,5**
Балансовий прибуток	**137,9**
Обсяг товарообороту	**1213,7**

3. Дані про емісії цінних паперів

3.1. Перша емісія:

Сума статутного фонду 113198000 карбованців

Кількість випущених акцій 113198 штук

Номінальна вартість акцій 1000 карбованців

Вид акцій — прості іменні. Свідоцтво Міністерства фінансів України про реєстрацію випуску цінних паперів, реєстраційний № 147/1/93 від 10 вересня 1993 року.

3.2. Друга емісія.

Сума статутного фонду 3961930000 карбованців

Кількість випущених акцій 113198 штук

Номінальна вартість акцій 35000 карбованців

Вид акцій — прості іменні.

Свідоцтво Міністерства фінансів України про реєстрацію випуску цінних паперів, реєстраційний № 149/1/95 від 05.04.95 року.

Статутний фонд сплачено повністю.

3.3. З метою залучення додаткових інвестицій для розширення діяльності Товариства та поповнення обігових коштів проводиться додаткова емісія акцій Акціонерного Товариства «Волинь-АВТО» (рішення Правління № 38 від 24 липня 1996 року).

Збільшення статутного фонду акціонерного товариства до 51504,95 грн. (п'ятдесят одна тисяча п'ятсот чотири гривні 95 коп.) проводиться шляхом додаткового випуску 33959 шт. акцій, номінальною вартістю однієї акції —0,35 гривні, загальний обсяг емісії 11885 (одинадцять тисяч вісімсот вісімдесят п'ять) гривень 65 копійок. Акції — прості іменні. Форма випуску — паперовий сертифікат серії А. Кількість акцій, що випускається, — 33959 штук, за номерами — 113199—147157.

У власності керівних працівників товариства — 5287 акцій, що становить 4,7 % статутного фонду емітента.

4. Випуск акцій

4.1. Оголошується відкрита передплата акцій, яка здійснюватиметься з 25 квітня по 30 квітня 1997 року.

4.2. Акції продаватимуться за готівку — фізичним особам, за безготівковий розрахунок — юридичним особам. Акціонери АТ «Волинь-АВТО» мають переважне право на придбання акцій додаткового випуску.

4.3. АТ не користується послугами торговців цінними паперами і розповсюджує їх самостійно. Продаж акцій проводитиметься за адресою: м. Луцьк, вул. Рівненська, 145.

4.4. Після закінчення передплати та реєстрації додаткового випуску акцій, акціонерам, що придбали акції додаткового випуску, буде видано сертифікат акцій, який засвідчує їх право власності на придбані акції.

4.5. У разі досягнення запланованого обсягу емісії раніше терміну закінчення передплати — передплата припиняється.

У разі недосягнення запланованого обсягу емісії сплачений статутний фонд збільшується на фактичний обсяг передплати. Для придбання акцій подається заява голові Правління Товариства згідно з чинним законодавством. Покупець—юридична особа повинна укласти договір з Товариством на купівлю акцій, покупець—фізична особа сплачує вартість акцій при купівлі.

4.6. Власник акцій має право:

брати участь в управлінні справами Акціонерного Товариства особисто або через повноважних представників;

брати участь у розподілі прибутку Товариства та отримувати дивіденди по акціям, які є його власністю;

одержувати інформацію про діяльність Товариства;

переважне право на придбання додаткових випусків;

вийти з акціонерів Товариства, згідно з порядком, визначеним статутом Товариства;

розпоряджатися акціями, згідно з порядком, визначеним чинним законодавством та статутом Товариства;

отримати частину майна Товариства пропорційно вартості акцій у разі ліквідації Товариства.

4.7. Виплата дивідендів по акціям проводиться один раз на рік у терміни, визначені загальними зборами акціонерів через касу Товариства за адресою: 263020, м. Луцьк, вул. Рівненська, 145; тел. для довідок 5—00—32.

Фактори ризику

Факторами ризику, які можуть впливати на діяльність АТ «Волинь-АВТО» є:

непослідовність законодавчої бази України у сфері підприємницької діяльності та фондового ринку;

погіршення загальної економічної ситуації в державі; прогресуючі темпи інфляції.

Покупець сам несе відповідальність за прийняття рішення про інвестування власних коштів.

Інформація про емітента – ВАТ ІВП «ВНІПІТРАНСГАЗ»

Найменування емітента	ВАТ ІВП «ВНІПІТРАНСГАЗ»
Код ЄДРПОУ	00158652
Організаційно-правова форма емітента	відкрите акціонерне товариство
№ свідоцтва про державну реєстрацію та дата його видачі	00158652 06.07.95 р.
Орган, що видав свідоцтво	виконавчий комітет Старокиївської РНД Києва
Місцезнаходження	252023, Київ, вул. Еспланадна, 20
Телефон	220-93-21, 227-51-00
Телефакс	(044) 220-01-40
Основні види діяльності	будівництво та комплектування газопроводів, проектно-вишукувальні та наукові роботи
Кількість акціонерів	1742
Кількість власників облігацій	—
Чисельність працівників	948
Статутний фонд (для ВАТ):	усього: 22230 грн. — 22230000 шт.
— прості акції (кількість та частка в статутному фонді);	для ВАТ — 1803000 шт. — 81%
— привілейовані акції (кількість та частка в статутному фонді)	—
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	21.03.1996 р.
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	ВАТ ІВП «ВНІПІТРАНСГАЗ», Київ, вул. Еспланадна, 20
Дата та термін виплати дивідендів, якщо вони виплачуватимуться	травень 1997 р.

Основні фінансові показники

Показник	**Рік**	
	1996, звітний	**1995**
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	6452,0 тис. грн.	4193,7 тис. грн.
2. Балансовий прибуток (збиток)	1920,2 тис. грн.	1200,0 тис. грн.
3. Усього за активами балансу	19611,5 тис. грн.	11538,8 тис. грн.
4. Усього зобов'язань	—	—
5. Статутний фонд	22,2 тис. грн.	22,2 тис. грн.
(довідково: номінальна вартість акції)	0,01 грн.	0,01 грн.
6. Нерозподілений прибуток	133,3 тис. грн.	65,5 тис. грн.
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	0,86 грн.	0,54 грн.
8. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	0,02 грн.	0,02 грн.

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

Укрін'юрколегія (252034, Київ, вул. Золотоворітська, 2-а) у справах про спадщину розшукує родичів

Померлих у Канаді:

Анастасії Стоєк, уродженої Ціолковської, котра народилася в Україні 1914 року.

Івана Іваніцького, який народився 1922 року в Україні.

Померлих у США:

Романа Лобоса, який народився 1926 року в місті Стрий чи районі, батьками котрого були Юлія та Ян (Іван) Лобос.

Джеймса Лоса (Лосе), батько котрого Адольф (Петер) Лос (Лосе) народився в Луцьку 1891 року і його батьками були Андрес та Луіс Лос (Лосе).

Вільяма Скубіша, батьком котрого був Григорій Васильович Скубіш, який народився 1883 року в н/п Лип'є (Липа), а мамою — Єва Пільгуй (Пульгуй, Пильгуй, Пулюй), 1898 р. н.

Зігмунда Стенковського (Станковського), який народився в США 1923 року, батьки котрого Зігмонд та Єва Стенковскі (Станковскі) походять із Західної України.

Сергія Мілевича (Мілевіка), який народився 1914 року в н/п Томаков (Томасов), Польща, батьком котрого був Андрій Мілевич (Мілевік), а мамою — Ксенія Марквік.

Елізабет Старффорд, у дівоцтві Соколовські (Соколовська), яка народилася 1911 року в США, батько якої Антоніс (Антон) Соколовські народився 1893 року в н/п Хорш (Хоросс, Хорошовка) в Західній Україні чи Польщі.

Ірвінга Клейнермана, який народився в США, батько якого Бенджамін Клейнерман народився 1883 року в н/п Кітайгород, а матір'ю була Рахіль з дому Вайфталь (Вайсталь).

Самуеля Фрімана, який народився 1929 року в США, батьками якого були Джозеф Фріман (Цасаков, Касаков) та Бессі, в дівоцтві Радутман, яка народилася 1892 року в н/п Рівно.

Георгія Лінчевського, мати якого — Лідія Лінчевська (дівоче Пірсовська, Березовська) народилася 1883 року в Славуті, її батьками були Іван Пірсовський (Березовський) та Олександра Пірсовська (Березовська).

Померлого у Німеччині

Василя Кисилевського (Кисельова), який народився в Харкові чи області 1903 року.

Померлих у Франції:

Йосипа (Роберта) Ренікота, який народився 1912 року в місті Бєльці, Молдова.

Сімони Глеснер, батьком котрої був Адольф Глеснер, який народився на Буковині 1859 року і його батьками були Йозеф (Михайло) та Бейлі Глеснери. У батька спадкодавиці був брат Сімон, котрий проживав в Чернівцях.

Рахель Бікоф, 1900 р. н., батько котрої Лазар Бікоф (Биков) народився 1878 року в Переяславі-Хмельницькому.

Померлих в Австралії:

Івана Сторожука, який народився 1915 року в невеликому селі біля Житомира, батьками якого були Харитина та Сергій Сторожуки.

Івана Пінко, який народився в н/п Дмуховець 1912 року, батьком котрого був Стефан Пінко, а мамою — Марія Валеник. В Україні залишилася дружина спадкодавця —Марія, 1912 р. н., шлюб з якою було вкладено 1935 року.

Петра Макарова, який народився 1918 року в селі Панівка, батьками котрого були Микола та Варвара Макарови.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрін'юрколегію: Київ-34, вул. Золотоворітська, 2-а, тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Утерянное свидетельство № 7644 о регистрации ООО «ЮВЕЛ» считать недействительным.

Загублене свідоцтво № 22925135 від 09.12.94 р. про державну реєстрацію приватного підприємства ТПП «Політор» вважати недійсним.

Євген ПОПОВ, винахідник, генеральний конструктор ТОВ «Монорельс Попова», академік УАОВ

Резонанс

Не туди прямуємо, панове!

Відповідь на статтю К. Паришкури «Міський транспорт — неекономічно рухаємося, панове!» («Голос України» від 22.02.97 р.)

Журналіст намагається подати РАДАН (дітище АНТК ім. Антонова) як прогресивний вид нового пасажирського транспорту. Але в статті навіть немає згадки про монорейкові системи Попова, а це треба було б зробити бодай із міркувань простої порядності. Адже комплекс винаходів монорейкової системи Попова захищено патентами України, він не має аналогів у світовій практиці, нагороджений дипломами, золотими медалями, отримав численні позитивні експертні висновки провідних фахівців. Окрім того, автор розробив і подав до Держпатенту України проекти нових високоефективних видів монорейкового транспорту: Підвісну монорейкову систему Попова, Монорейкове метро Попова тощо.

Чому в статті про це жодного слова? Неважко припустити, що інформували автора статті саме в АНТК ім. Антонова. Антоновці вже більш як 15 років носяться з непопулярною ідеєю РАДАН (раніше ГРАД). Це той самий швидкісний трамвай — нічого там нового немає, вся «новизна технології» лише в цілковитій автоматизації руху. Якби ця ідея була варта уваги, то з можливостями могутнього АНТК вона давно протопрувала б собі дорогу. Але навіть цієї могутності для життєздатності РАДАН, виявляється, замало. А тут ще на обрії з'явився життєстійкий конкурент — Монорейкова система Попова (МСП). Свого часу було надано цільовим призначенням держбюджетні кошти для розробки дослідної ділянки МСП на трасі Київ — Вишневе. І що ж? Не без зусиль керівництва відділу наземного транспорту АНТК ім. Антонова, НВФ РАСТАН і Держжитлокомунгоспу України вагон МСП спроектували непрацездатним, спотворили суть винаходу, глузливо відсторонивши автора від розробки власного проекта, а державні гроші вилетіли в трубу. Але автор МСП загартований у двадцятирічній боротьбі за своє дітище і здаватися не збирається — надто вже цінні для держави і корисні для народу Монорейкові системи Попова.

У чому технологічна новизна і вигода МСП?

МСП має однобалкову колійну структуру, що вдвічі зменшує її вартість.

МСП дає змогу зробити нинішнє двотунельне метро однотунельним — для двостороннього зустрічного руху поїздів із збереженням провозоспроможності класичного метро.

МСП дає змогу у вісім разів зменшити відцентрову силу вагона на повороті.

У МСП забезпечено рівномірне передавання навантаження від вагона через колеса на балкову колію, виключаючи появу пікових навантажень під час руху, що дає змогу робити балкову колію полегшеною на 20—25 відсотків.

МСП дає змогу застосовувати як тягу лінійні електродвигуни з найвищим ефектом у світі.

Швидкість руху вагонів може досягати 120—150 км/год і більше без появи шкідливих вібрацій.

Застосування найпростішого і дешевого переведення стрілок дає змогу мати широку мережу міського монорейкового транспорту.

Висока маневровість вагонів МСП дає змогу десятивагонним поїздам на кінцевих станціях розвертатися на поворотах радіусом 50 метрів.

Ідентичність вагонів Підвісної монорейкової системи Попова і Монорейкового метро Попова дає змогу використовувати поїзда для переходу з балкової колії будь-якої висоти в підземний тунель однотунельного метро без додаткових споруд.

МСП може долати будь-які водні перешкоди і пересічну місцевість без спеціальних мостів, з допомогою власної колійної структури.

МСП малошумна і в усіх відношеннях екологічно чиста.

(Автором дуже детально, з використанням спеціальної термінології викладено переваги МСП, але ми змушені зробити це в популярному переказі. — ПРИМ. РЕД.)

Вищесказаного цілком достатньо, щоб довести навіть недосвідченій у техніці людині, які великі переваги МСП перед РАДАН. А їхнє вартісне співвідношення дорівнює приблизно один до п'яти на користь МСП. Термін окупності систем залежить від пасажиропотоку. Наприклад, якщо пасажиропотік міста на ділянці 12 км становить 40 тисяч пасажирів за годину в один кінець, то за використання 350 вагонів термін окупності ділянки (тариф — 15 копійок) становитиме приблизно півтора року. Термін будівництва — близько 3 років.

Ви запитаєте: чому такий ефективний і справді новий вид міського пасажирського транспорту в Києві та в Україні так настійливо відкидають? Адже не скажеш, що коштів на це зовсім немає. Все простіше: транспортна еліта вперто не хоче впускати до свого середовища чужинця — їм тут нема на чому руки погріти, отож чужинець тут не підходить зі своїм дешевим товаром.

На малюнку: двоповерхові вагони МСП на однобалковій колійній структурі.

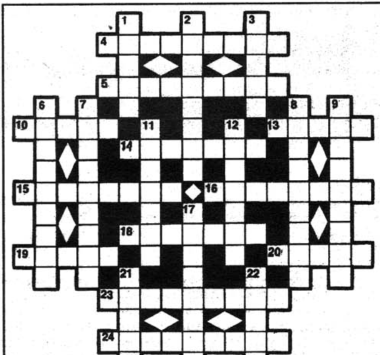

Кросворд

По горизонталі: 1. Провансальські мандрівні поети-співці. 2. Київський князь, прозваний Окаянним. 10. Римський письменник і консул, який усі свої промови закінчував словами: «Карфаген має бути зруйнований!» 13. Князь, який об'єднав Галицьке та Володимиро-Волинське князівства і поширив свою владу на Київ. 14. Знамените озеро в Європі. 15. Телепередача, що поєднує два міста. 16. Машина для змотування чогось. 18. Драма Лесі Українки. 19. Богиня щастя і долі у прибалтів. 20. Святий, син Володимира Великого. 23. Невеликий твір з ідилічним зображенням села. 24. Жанр народної пісні.

По вертикалі: 1. Сукупність правил поведінки, встановлених державою. 2. Жартівлива назва самовара. 3. Притока Дніпра. 6. Городня рослина, коріння якої використовують як прянощі. 7. Вождь ацтеків, який потрапив у полон до іспанців і закликав свій народ здатися на милість завойовників, за що одноплемінці вбили його. 8. Столярний інструмент. 9. Член знаменитої Руської Трійці, співавтор «Русалки Дністрової». 11. Закритий навчальний заклад з гуртожитком. 12. Український співак з Глухова, соліст придворної капели, який впровадив у Росії нотне письмо. 17. Виконання чого-небудь лише задля форми. 21. Злий дух. 22. Персонаж роману О. Гончара «Собор».

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, надрукованого 29 березня

По горизонталі: 1. Берест. 5.»Світоч». 8. Різун. 9. Квітка. 10. Оранта. 11. Нірод. 14. Планк. 16. Мавра. 17. Астарта. 18. Батий. 19. Нулін. 20. Морошка. 21. Крона. 22. Сезам. 24. Устав. 27. Скорик. 28. Оратор. 29. Лупул. 30. Снятин. 31. Кобила.

По вертикалі: 1. Біскуп. 2. Радіоастрономія. 3. Тиран. 4. Базар. 5. Синод. 6. Транквілізатори. 7. Чинара. 12. Інтерес. 13. Окрошка. 15. Кайма. 16.»Манас». 21. Космос. 23. Марена. 24. Уклон. 25. Тупик. 26. Волок.

Спорт

Стрибок угору ... на 19 «поверхів» здійснила збірна України з футболу

Після перемог над футболістами Молдови, Албанії та Північної Ірландії одразу на 19 сходинок (!) угору (з 67-го місця на 48-е) в рейтингу ФІФА піднялася наша національна команда.

До чільної десятки в тому списку ввійшли — Бразилія, Німеччина, Франція, Іспанія, Данія, Чехія, Італія, Колумбія, Румунія, Нідерланди.

А тепер про справи внутрішні. Відбувся 20-й тур чемпіонату країни у вищій лізі.

«Ворскла» (Полтава)— «Зірка-НІБАС» (Кіровоград). 3:0. 11 000. 1:0 Гузенко, 52, 2:0 Шарій, 64, 3:0 Кобзар, 70. **«Металург» (Запоріжжя)— «Таврія» (Сімферополь). 8:1.** 8000. 1:0 Полтавець, 2, 2:0 Олійник, 12, 3:0 Мороз, 18, 4:0 Лучкевич, 31, 5:0 Кріпак, 33, 6:0 Полтавець, 59, 6:1 Єсін, 61, 7:1 Полтавець, 81, 8:1 Каряка, 85. **«Дніпро»— «Кремінь». 3:0.** 4000. 1:0 Нагорняк, 56, 2:0 Мороз, 60, 3:0 Коваленко, 82. **«Чорноморець»— «Шахтар». 1:1.** 3000. 1:0 Мглинець, 4, 1:1 Співак, 88. **«Нива» В— «Торпедо». 0:0.** 6500. **«Кривбас»— «Динамо». 0:2.** 11 000. 0:1 Ребров, 10, 0:2 Ребров, 30, з пенальті. **ЦСКА— «Карпати». 0:1.** 3000. Сапуга, 87. Матч «Прикарпаття»— «Нива» (Тернопіль) через несприятливі погодні умови перенесено на 2 травня.

«Динамо» — 47 очок, «Ворскла» — 39, «Дніпро» — 37, «Шахтар» — 35, «Чорноморець» — 33, «Карпати» — 31, «Зірка-НІБАС» — 28, «Таврія» — 26, «Металург», ЦСКА — по 25, «Нива» Т — 24, «Торпедо», «Прикарпаття» —по 19, «Кривбас» — 16, «Кремінь» — 15, «Нива» В — 14.

Перший гол з двох Сергія Реброва у ворота криворіжців був його 50-им влученням у чемпіонатах країни. Нападаючий «Динамо» тепер уже з 17 м'ячами продовжує очолювати змагання бомбардирів.

Сюрприз піднесли футболісти «Металурга», розгромивши вдома сімферопольців. У чудовому настрої був Валентин Полтавець, який відзначився тричі. Важко так одразу кількома фразами пояснити причини фіаско «Таврії». Либонь, на дії команди вплинуло вилучення з поля ще на 34-й хвилині Ігоря Волкова. Захисник ударив суперника, який не володів м'ячем.

Із особливим інтересом очікували київський поєдинок армійців та львів'ян. У разі успіху ЦСКА наздоганяв суперника. Однак під завісу матчу Юрій Дудник, який, мов той і швець, і жнець, і на дуду грець, виконував величезний обсяг роботи (був і диспетчером управним, і захисником надійним, і нападаючим гострим), втік від опікунів і виклав м'яча, мов на тарілочці, під удар Андрієві Сапузі.

Заради справедливості слід сказати, що «Карпати» завдяки ліпшій технічній підготовці вправніше і швидше переходили від оборони до атаки. А відтак, їхні контрвипади були гостріші і небезпечніші.

Армійці цей матч провели якось блякло. І лише Андрій Полунін змістовною грою помітно виділявся серед партнерів. До речі, напередодні матчу національних збірних України та Північної Ірландії Полунін у складі берлінської «Герти» провів цілий матч проти лейпцігського «Локомотиву». Берлінці виграли 3:1, а український півзахисник у тому своєму оглядовому виступі дістав найвищі оцінки тренерів «Герти», преси і вболівальників.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

* * *

Кубок кубків. «ПСЖ» (Франція)— **«Ліверпуль»** (Англія). 3:0. **«Барселона»** (Іспанія)—**»Фіорентина»** (Італія). 1:1. Повторні матчі відбудуться 24 квітня.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 276902.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311066.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.